THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAY 11 1946
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 18[illegible] published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. J[illegible] J. Paukštis Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 1907 a[illegible]sliava, Editor and [illegible]t Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 a year, [illegible] $3.50. For rates to other countries apply circulation department. Advertising rates [illegible]ation. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave

LX METAI 19 N | PENKTADIENIS, 1946 M. GEGUŽĖS (MAY) 10 D. | KAINA 5 CENTAI

DABAR

"National disaster"
Kiek kaštavo karas
Prancūzija pasisakė
Kur ta taikos saulė?

JUOZAS TYSLIAVA

Prezidentas Trumanas sako, kad Lewis paskelbtas angliakasių streikas — "national disaster."

Žinoma. Bet ką prezidentas gali daryti? Pasiųsti kariuomenę ir jai įsakyti užimti tas kasyklas?

Rooseveltas kartą bandė. O kas iš to išėjo?

Aišku, kad su durtuvais anglių neiškasi.

Tik naujas, Kongrese priimtas, įstatymas gali apdrausti kraštą nuo to, ką prezidentas vadina "disaster."

***

Sakoma, kad Amerikai praeitas karas kaštavęs daugiau, negu jį pati yra verta.

Taip, Amerikai, kurioje — 140 milijonų gyventojų.

Apskaičiuojama, kad už tuos kare išeikvotus bilijonus dolerių kiekvienas šio krašto gyventojas būtų galėjęs gauti —

1) Po gražų, 8,000 dolerių vertės, gyvenamąjį namą;

2) Po 1,400 dolerių vertės automobilių;

3) Po pustrečio tūkstančio dolerių "pasidėti į banką."

O dabar?...

***

Tikrai nemalonu, kad apie BALF pirmininką kun. Končių — tokie neigiami pranešimai iš Europos.

Pavyzdžiui, vienas asmuo rašo:

"Žinios apie kun. Končiaus prietykius per Vokietijos lietuvių lagerius labai blogos ir net skandalingos. Jis ten savo nuolatiniais išsišokimais ir koliojimais — 'Jūs naciai, ko nevažiuojat Lietuvon' — sukėlė visuotinio pasipiktinimo net lietuvių katalikų, net kunigų, tarpe. Jo elgesys Švedijoje buvęs nepateisinamas."

Aišku, kad šitoks BALF pirmininko elgesys — vanduo bolševikų malūnui.

***

Prancūzų tauta, balsų dauguma, atmetė naują konstituciją, kurią komunistai ir kiti totalitarinio tipo politikieriai norėjo jai užkarti.

Dabar Prancūzijai teks išrinkti naujas steigiamasis seimas, kuris gamins kitą konstituciją ir dėl kurios priėmimo ar atmetimo birželio 2 d. įvyks dar vienas referendumas.

O tuo tarpu jau gana aišku, kad Prancūzija greičiau yra linkusi eiti vidurio keliu, maždaug, de Gaulle ir Herriot politinio plauko žmonių vedama.

Kiek tai liečia Europą ir jos kovą su bolševizmu, tai šis įvykis Prancūzijoje gali turėti didelės reikšmės.

***

Šią savaitę (gegužės 7 d.) sueina lygiai metai, kai Vokietija pasidavė ir Europoje baigėsi karo veiksmai.

Per šiuos metus Europos, Azijos ir Amerikos žemynų upėmis nutekėjo daug vandens.

Antrosios imperialistinės valstybės, Japonijos, pasidavimo išvakarėse žmonija pradėjo gyventi naują amžių — atominės energijos amžių.

Deja, dusyk patekėjusios taikos saulės dar vis nematyti protirštus tarptautinės nesantaikos debesis.

Ką ir bekalbėti apie tas tautas, kurioms karas atėmė laisvę, o taika nieko nedavė, išskyrus naują baudžiavą?....

***

Mūsų korespondentas, kuris, gyvendamas Europoje, reguliariai klauso Vilniaus radijo pranešimų, rašo:

"Gegužės 1 dienos minėjimo proga, Vilniuje paradavo raudonosios armijos daliniai. Komunistų partijos C. K. sekr. Sniečkus ir ministeris pirmininkas Gedvila pasakė ugningas kalbas, pirmas rusiškai, antras lietuviškai. Po kalbų sekė sovietų ir Lietuvos himnai."

Įsidėmėkite: "pirmas rusiškai, antras lietuviškai..."

Taip Sniečkus su Gedvila, giedodami Lietuvos himną, semia "stiprybę iš praeities."

Lietuvos komunistų partija dalinasi Amerikos lietuvių aukas

Neseniai iš visiškai tikrų šaltinių patyrėme, kaip Lietuvoje sunaudojamos ir kam padalinamos Amerikos lietuvių surinktos ir pasiųstos aukos. Mes jau anksčiau turėjome pagrindo prileisti, kad Amerikos lietuvių aukos Lietuvoje nepasieks tų, kuriems jos skiriamos ir labiausiai reikalingos. Tas dabar visiškai ir perdaug jau skandalingai pasitvirtino.

Pranešime apie padėtį Lietuvoje 1945 metų pačiame gale štai ką sako:

"SKIRSTYMĄ" ATLIKO KOMPARTIJA

1945 metų vasarą Vilniuje (per Maskvą!) buvo gauta rūbų ir avalynės siuntinys iš Amerikos lietuvių, skirtas šelpimo reikalams Lietuvoje.

Laikraščiuose šis faktas buvo tik trumpai paminėtas. Bet nebuvo nurodyti nei gautieji kiekiai, nei jų paskirstymo tvarka. Taip pat nebuvo tiksliai pažymėta, kas bus šelpiamas.

Lietuvoje dabar irgi yra įstaiga, pasivadinusi "Lietuvos Raudonasis Kryžius." Tačiau ką ši įstaiga veikia ir ar iš viso ji ką nors veikia, Lietuvos visuomenei nėra žinoma. Tad ir minėtą Amerikos lietuvių aukų siuntinį priėmė ir "skirstymą" atliko ne "Raudonasis Kryžius," bet kita daug galingesnė ir ne mažiau raudonesnė įstaiga.

Toji "įstaiga" buvo — Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas!

AMERIKIEČIŲ AUKOS MASKVOJE BUVO ATPLĖŠTOS

Pirmiausia tenka pažymėti, kad, matyt, siuntinio dalis Maskvoje "apsikeisti" ar kaip kitaip buvo iškontroliuota ir daiktai "sumaišyti."

Tatai reikia nustatyti iš fakto, kad kai kurie asmenys Lietuvoje iš to "amerikoniško siuntinio" gavo pašalpos — megstinukus ir kojines, kurios yra ne abejotinai rusiškos gamybos. Tą buvo galima nustatyti ir iš fabriko ženklų ant kojinių. Taigi, siuntinys Maskvoje buvo ne tik iškontroliuotas, bet ir apiplėštas, išimant iš jo kaikuriuos geresnius daiktus ir "sušelpiant" jau čia pat vietoje, Maskvoje, kaikurias rusų komisares ir partiečius. Ar į pagrobtųjų daiktų vietą tiek pat buvo įdėta rusiškos gamybos prekių, nėra įmanoma nustatyti.

KAS DOVANAS GAVO LIETUVOJE?

Kadangi visą siuntinį skirstė Kompartijos Centro Komitetas, tai — savaime suprantama! — pirmiausiai ir geresnius daiktus gavo komisarai, jų žmonos, aukštieji kompartijos pareigūnai, Lietuvon atkeltieji tarnautojai rusai.

Tai yra asmenys, kurie ir šiaip okupacinės valdžios organų dabar labai proteguojami, turi daugybę aprūpinimo privilegijų. Tokie asmenys šalpos nebuvo reikalingi ir todėl gautus daiktus, paleido į juodą rinką spekuliacinėmis kainomis. Išimtį sudaro gal kai kurie atkeltieji Lietuvon iš Rusijos nudriskę rusai tarnautojai. Bet Amerikos lietuviai aukas rinko ir siuntė, rodos, ne nudriskusiems Rusijos bolševikams ir enkavedistams šelpti, o tik karo nukentėjusiems lietuviams, savo tautiečiams ir broliams...

Va kaikurie konkretūs "šalpos" pavyzdžiai:

Komisarų Tarybos, o dabar jau vadinamo ministrų pirmininko pavaduotojo Gregoraus-ko žmona, dramos artistė Kimantaitė (artima Sofijos Čiurlionienės — Kimantaitės giminaitė) iš amerikiečių aukos gavo du kailinius paltus! Tai reiškė, kad šelpiama ne tik komisarienė, bet ir "menininkė."

Mat, viską, kas dar liko po komisarų ir politrukų sušelpimo, buvo atiduota kai kurioms valdiškoms švietimo ir meno įstaigoms ("laisvoje Lietuvoje" ne valdiškų įstaigų nėra). Pavyzdžiui, Kauno universitetas gavo keletą blogos rūšies vyriškų paltų, porą kostiumų, keliolika megstinių, keliolika porų panešiotų batų, keliasdešimts porų kojinių ir baltinių. Kaip įdomų faktą tenka pažymėti, **kad batai, buvo rusiškos arba net lietuviškos gamybos! Ant baltinių ir kojinių buvo randajau ne Maskvos, bet Vilniaus** fabrikų ženklai! Vadinasi, kompartijos Cenras savo ruožtų siuntinį "tvarkė," "cenzūravo," paimtų geresnių daiktų vieton dėl skaičiaus pridėdamas vietinės gamybos nudėvėtų daiktelių...

Pranešime pridedama, jog šis siuntinys ir jo paskirstymas Lietuvos visuomenėje buvo plačiai, nors labai konfidicialiai, diskutuojamas. Vieninga nuomonė liko ta, kad Amerikos lietuviai siųstų aukų į Lietuvą tik tada, kai bus kontrolė ir garantija, kad siuntos gali pasiekti lietuvius ir tuos lietuvius, kuriems reikia paramos.

LIETUVIAI KARO BELAISVIAI IŠ BELGIJOS ATVEŽTI Į VOKIETIJĄ

Rygoje, miesto aikštėje, pakarti 7 lietuviai

Mūsų korespondento

Tarp šiuo laiku mus dominuojančių aktualijų visų pirma pažymėtinas lietuvių karo belaisvių grąžinimas iš Belgijos. Viso to istorija tokia. Kaip žinia, daugelis mūsų vyrų buvo priversti eiti į vokiečių kariuomenę. Apytikriai spėjama buvę paimta per 20,000. Beveik 95% jų buvo skirti darbams ir ginklų neturėję. Dauguma, karui pasibaigus, šiokiu tokiu būdu išsiskirstė, o apie 1900 pateko į belaisvių stovyklas. Paleidžiant vokiečių belaisvius, mūsiškiai, vokiečių karininkų "iniciatyva," buvo palikti ir vokiečių pasiųsti į Belgiją. Lietuviais Belgijoje šokta smarkiai rūpintis, ir tiktai po pusės metų jie pavyko iš ten ištraukti. Gyvenimo sąlygos Belgijoje buvo gana sunkios. Lietuviai, gyveną Vokietijoje, nekartą gausiai belaisvius parėmė. Siųsta maisto ir visko. Dabar mūsiškiai iš Belgijos pervežti į Munsterio apylinkę ir iš čia skirstosi, kas sau.

Per Latvių radiją pranešta, jog kovo viduri Rygoj didžiausioj miesto aikštėje pakarti 141 legionieriai, jų tarpe 7 lietuviai. Lavonai iškaboję trejetą dienų. Ši žinia baltus Vokietijoje smarkiai sukrėtė, ypač todėl, kad spėjama, jog šie legionieriai yra iš Švedijos atgabenti belaisviai.

Leidimas lietuviškoms knygoms spausdinti

Aštunto britų kariuomenės korpo švietimo reikalų skyrius davė leidimą perspausdinti 15 lietuviškų knygų, jų tarpe geografijos vadovėlį. Lietuvos istoriją, Damijonaičio lietuvių kalbos gramatiką, literatūros skaitymus ir kt. Netrukus britų zonoje pasirodys Aušrelės pirma ir antra dalis.

Švedai pasipiktinę Hooverio žurnalistais

Vienas iš Amerikos žurnalistų, Allen Raymond iš Herald Tribune, kuris atlydėjo buvusį prezidentą Hooverį į Stockholmą, išvadino švedus egoistais. "Hooverio spaudos konferencija reikėjo pusvalandžiui atidėti, nes žurnalistai nebuvo spėję suvalgyti kalnus sviestainių, kurių švedai prikrovė žurnalistams ant stalo. "Toliau sako Raymond, kad švedų sunkaus darbo darbininko normos siekia 4,630 kalorijų per dieną, tai yra apie tris kartus daugiau, negu daugelio Europos kraštų.

Švedų spauda šitokiais įspūdžiais labai pasipiktino. Švedai jaučiasi šelpią alkaną Europą daugiau, negu kuris kitas kraštas pagal gyventojų skaičių.

Teisiami ir šaudomi Hitlerio kvislingai

Iš Bukaresto pranešama, kad ten prasidėjęs buvusio Rumunijos diktatoriaus maršalo Ion Antonescu ir 15 kitų buvusių Hitlerio kvislingų teismas. Ten pat teisiamas ir Horia Sima, buvęs rumunų vadinamos geležinės gvardijos vadas, kurio, betgi, iki šiol nepasisekė niekur rasti.

Olandija taip pat suveda sąskaitas su buvusiais Hitlerio satelitais. Gegužės 7 d. netoli Hagos sušaudytas buvęs Olandijos nacių partijos vadas An-

"Happy Birthday!"

Gegužės 8 d. JAV prezidentui Trumanui sukako lygiai 62 metai. Sakoma, kad Baltųjų Rūmų šeimininkas, jaučiasi sveikesnis, negu praeitais metais ir, be to esąs dviem svarais riebesnis.

ŽINIOS IŠ VISUR

— Kinų komunistai paleido penkis internuotus Amerikos spaudos korespondentus.

— Varšuvos valdžia protestuoja prieš Čekoslovakijos pretenzijas į Silezijos dalį, atiduotą Lenkijai.

— Jugoslavijos informacijos ministerija praneša, kad gen. Michailovičius nenoris Amerikos talkos jo teismo byloje.

— Bruno Mussolini, buvusio diktatoriaus sūnaus, našlė, kartu su trimis britų kareiviais nuskendo Como ežere, Italijoje.

— Tennessee gubernatorius paskyrė komisiją savo valstybės 75 metų senumo konstitucijai pataisyti.

— Lisabonoje vedamos derybos dėl nuolatinių JAV ir Anglijos oro ir laivyno bazių steigimo portugalų valdomose Azorų salose.

— Gegužės 4 d. Kopenhagoje, Amsterdame ir Pragoje įvyko masinės eisenos metinei išlaisvinimo sukakčiai paminėti.

— Ryšy su Mussolinio kūno išvogimu, Milano policija sulaikė 12 įtariamų asmenų.

— Metinės karo pergalės sukakties proga, maršalas Montgomery pareiškė, kad britai turį būti stiprūs tiek karo, tiek taikos atžvilgiu.

— Manoma, kad Italijos karalius Viktoras Emanuelis netrukus atsisakys sosto ir išvyks į Egiptą.

— Senatorius Butler siūlo Jungtinėms Valstybėms imti į kariuomenę 200,000 lenkų, esančių Europoje.

— Praeitą šeštadienio naktį Naujoje Gvinėjoje buvo jaučiamas žemės drebėjimas.

—Iš Madrido pranešama, kad Ispanijos valdžia yra linkusi išduoti sąjungininkams ten pabėgusius vokiečius.

— Tarp Azerbaidžano ir Kurdistano valdžių pasirašyta tarppusavio pagalbos paktas.

— Guamo kongresas reikalauja salos gyventojams suteikti Jungtinių Valstybių pilietybę.

— Birželio mėnesį į Ameriką atvežama 500 Europos tremtinių.

— Pirmosios katalikų bažnyčios Havajų salose įsteigimo 100 metų sukakties proga, popiežius pasiuntė tenykščiam arcivyskupui sveikinimo telegramą.

— Naujai išrinktas Argentinos prezidentas Peronas žada badaujančiai Europai pusę milijono tonų grūdų.

KETURIŲ KONFERENCIJA GALI BAIGTIS BE JOKIŲ REZULTATŲ

Jeigu nesuteiks naujų nuolaidų sovietams

Jau dvi savaitės, kai Paryžiuje posėdžiauja Keturių Didžiųjų užsienių reikalų ministeriai, bet iki šiol toje konferencijoje beveik nieko konkretaus nepasiekta.

Vienas dalykas yra aiškus, kad kaip kitose panašiose konferencijose, taip ir šioje sklandumo trūksta, svarbiausia, todėl, kad Sovietų Rusija primygtinai bando vykdyti savo imperialistinius planus Europoje. Keturių konferencijoje daug laiko išeikvota dėl Triesto ir jo srities, kurią Molotovas norėtų atiduoti "maršalui" Tito. O ką gaus Tito, tai, savaime suprantama, gaus ir Stalinas.

Šiam, kaip ir kitiems Molotovo siūlymams, griežtai priešingi Byrnes su Bevinu.

Vėliausiomis žiniomis, Keturių Didžiųjų ministeriai, pagaliau, susitarė dėl Transilvanijos grąžinimo Rumunijai.

Bet, kalbėdamiesi dėl taikos sutarčių su Balkanų valstybėmis, Amerikos ir Anglijos "didieji," kaip pranešama, yra pasiruošę reikalauti iš sovietų "geležinės uždangos" pakėlimo — uždangos, kuri šiandien aklinai skiria visą vakarų pasaulį nuo tų kraštų, kuriuose šeimininkauja rusai.

Bendrai imant, manoma, kad Keturių Didžiųjų konferencija Paryžiuje baigsis nieko pozityvaus neatlikusi, nebent jeigu Byrnes, Bevinas ir Bidault pasiūlytų naujų nuolaidų Molotovui.

O tuo tarpu... Pasaulinė Taikos Konferencija, kurios planams paruošti susirinko Keturi Didieji Paryžiuje, turėjo įvykti dar šį mėnesį...

ANGLIAKASIŲ STREIKAS GALI SUGRIAUTI AMERIKOS PRAMONĘ

John L. Lewis vadovaujamos angliakasių unijos streikas, kuris tęsiasi jau mėnuo laiko, pradeda stipriai atsiliepti viso krašto pramonėje, Administracija susirūpinusi. Prezidentas Trumanas pareiškė, kad šis streikas yra viso krašto nelaimė.

Ryšyje su šiuo angliakasių streiku, vyriausybė yra nutarusi žymiai sumažinti traukinių judėjimą. Miestuose, kur elektros energija gaminama anglių pagalba, grąžintas karo metu buvęs aptemdinimas. Įvestas dalinis aptemdinimas ne tik Washingtone, bet ir tokiuose miestuose, kaip Chicaga ir Detroitas.

Derybos tarp valdžios atstovų ir streikuojančių angliakasių vado Lewis iki šiol nedavė jokių rezultatų. Pagaliau šis reikalas, visu savo aštrumu, iškilo Kongrese. Senatorius Scott W. Lucas siūlo priimti įstatymą, draudžianti tokius streikus, kurie yra pavojingi ne tik visoms įmonėms, bet ir pačios visuomenės buičiai.

Ką pasakoja išvykusieji iš Lietuvos

Iš Lenkijos apie okupuotą Lietuvą gautomis žiniomis, padėtis esanti tokia: repatriantai ir grįžtą iš darbų lenkai pasakoja, kad nuolatiniai išvežimai ir gaudymai vyksta smarkiu tempu. Partizanų pilni miškai ir kovos vyksta kiekvieną dieną. Tie, kuriems reikia stoti į kariuomenę, irgi bėga į miškus ir prisideda prie partizanų. Rusai atsikeršydami tokių partizanų šeimas žudo, šaudo, išveža, o ūkius sudegina. Žmonių maža. Dvaruose įrengiami kolchozai. Žemę dalina, bet nėra kas ima. Neapsakomas brangumas ūkio produktų ir kitų daiktų. Rusai net druskos nepajėgia pristatyti. Iš Rusijos gilumos į Lietuvą skverbiasi visokie spekuliantai, kadangi Lietuvoje gyvenimas dar visvien geresnis, negu pačioje Rusijoje. Pogrindinis veikimas eina po senovei, kaip ir prie vokiečių. Visi laukia pasikeitimo — nepriklausomybės. Net policininkai ir NKVD dalyvauja tame darbe ir padeda pakliuvusiems į kalėjimus ir lagerius.

Iš Lietuvos gaunami laiškai Lenkijoje adresątą pasiekia tik po 2 mėnesių, perėję per cenzūras. Tie, kurie buvo išvežti iš Lenkijos, prieš kurį laiką, grįžo tik seniai ir vaikai, jaunieji dingo be žinios.

Socialistiškos lenktynės dėl pavasario sėjos

Visuose Šiaulių apskrities valsčiuose buvo sušaukti valstiečių susirinkimai, kuriuose jie iššaukė į socienktynes Panevėžio apskr. valsčius, kas geriau atliks pavasario sėjos darbą. Laimėtojų pavardės bus suminėtos spaudoje ir kituose valsčiuose.

Šelpiamos raudonarmiečių šeimos Lietuvoje

Šiaulių apskrity esą apie 600 raudonarmiečių šeimų. Joms išmokėta 430,000 rublių pašalpų ir 50,000 rublių pensijų. Paleisti iš kariuomenės seno amžiaus ir tarnybai nebetinkami rusai valdžios apgyvendami Baltijos ir kituose svetimuose kraštuose, kurie juos turi šelpti ir maitinti.

Lietuvos patriotai, Čiučiukinos vadovaujami...

Lietuvos žmonės verčiami visokiais būdais dirbti atštatymo darbus, laisvu nuo tiesioginio darbo metu. Žmonės, išdirbę per 10 valandų įmonėse ir fabrikuose, išvargę ir peralkę, "veržte veržiasi," anot Vilniaus radijo propagandistų, į savanoriškus darbus. Tokie darbštuoliai dabar vadinami patriotų vardais. Taip antai, Šiaulių patriotai, draugės Čiučikinos vadovaujami, taiso geležinkelius ir plentus. Darbo drugiu užsikrėtusios ir kontorų tarnautojos bei namų šeimininkės, kurios palikusios vaikus ir namus, taika nieko nedavė, kaip tik valo ir taiso karo sugriautus kelius.

Lentvario — Panevėžio ruožė darbo entuziastai tiesia naujus bėgius nedarbo metu. Timoševskio depo darbininkai nutarė gegužės mėnesio 1 dienos progai suremontuoti sugadintą garvežį. Darbo brigadai vadovaująs tūlas Romanskis.

Amerikos Lietuvių Savaitė

LIETUVIŠKO BANKO SUKAKTIS

PHILADELPHIA, PA. — Balandžio 29 d., Liberty Federal Savings and Loan Ass. iškilmingu bankietu paminėjo savo 45 metų veikimo sukaktį. Paminėjimo iškilmės apvaikščiotos Broadway Viešbučio auksinėje salėje. Paminėjime dalyvavo visi direktoriai, banko šėrininkai — indėlininkai ir svečiai. Šios iškilmės sutraukė Philadelphijos ir apylinkių visuomenės narius — biznierius, namų savininkus ir taupius žmones, kurie savo santaupas sumaniai investuoja į šį vienintelį lietuvišką banką Philadelphijoje. Ir tai buvo ne vien lietuviai, nes šis tvirtas lietuvių įsteigtas bankas turi didelio pasitikėjimo plačiuose sluoksniuose.

Jau 5 val. p. p. svečiai pradėjo rinktis į paminėjimą ir jų kiekvieną asmeniai sutiko ir pasveikino tos lietuvių finansinės įstaigos sekretorius ir reikalų vedėjas Ch. S. Cheledenas. Susirinkę svečiai džiaugėsi, vienas kitą sveikino, o buvo kuo sveikintis ir džiaugtis 45 metų sėkmingo darbo ir pastangų vaisiais. Prie aukštutinės salės baro netrūko ir išgėrimo, kuriuo, draugingoje nuotaikoje, aplaistytas jubiliejus.

Susirinkusieji jautėsi kaip namie ir drauginga nuotaika tęsėsi visą ilgą ir linksmą vakarą.

Visiems susirinkus, pasišnekučiavus, apie 7 val. šeimininkai pakvietė vakarienei. Baigiant nuotaikingą vakarienę, pradėta oficialioji vakaro dalis, kuri dažnai būna sunkinanti ir nuobodi, bet ši vakarą šeimininkai sugebėjo ir oficialę dalį pravesti taip draugingoj, taip jaukioj nuotaikoj, kad visi tik lyg ir laukė, jog tęstųsi pareiškimai, kalbos.

Vakaro vedėju buvo Juozas Kavaliauskas — vienas direktorių. Kada vakaro vedėjas pakvietė atsistoti II-jo pasaulinio karo veteranams, tai sustojusius pamatęs kiekvienas galėjo linksmai įsitikinti, kad šis bankas gali sudaryti net savo kuopą kareivių. Bet ne tai svarbu, kad šis bankas sugebėjo į savo eiles įtraukti jaunąją kartą, kas patvirtina, jog bankas gyvuos, eis iš kartos į kartą.

Tačiau čia nepamiršti ir ano karo veteranai. Kai sustojo šie, tai gali žmogus pradėti tikėti, jog dauguma banko narių vieno ir kito karo veteranai.

Į susirinkusius keletą žodžių tarė banko prez. St. Vasikonis, buv. prez. A. Marcinkevičius ir kiti. Visų akys pakrypo į Charles S. Cheledeną kais jis buvo pakviestas tarti žodį. Nusivylė tie, kurie laukė iš jo skaičiais apkrauto pranešimo. Jis to nedarė, jis papasakojo kelius anekdotus, bet šie visi buvo pilni finansinio galvojimo sąmojaus. Baigdamas kalbėtojas vėl visus pakvietė tapti "busterių" ir "producerių" klubo nariais. O tokio klubo nariais gali būti tie, kurie suranda naują indėlininką, kurie jį atveda, ar nurodo į šį banką. Jei tokių kontestantų daugiau rasis, tai pilnu įsitikrinimu Ch. S. Cheledenas tvirtino, kad kitų metų minėjimo dieną bankas jau turės 6 mil. apyvartos kapitalo.

Keletą žodžių tarė ir kiekvienas direktorius — šio karo veteranas, jų tarpre ir J. J. Matulistulis o tokių bankas turi tris. Kas aiškiai rodo, jog banko vadovybė stengiasi įtraukti jaunasias jėgas į darbą.

Pasibaigus trumpoms, bet turiningoms kalboms, pradėta vakaro linksmoji dalis — šokiai. Taip gražioje, linksmoje nuotaikoje, vis atsigaivindami stipriais ir saldžiais gėrimais, lietuviško banko nariai linksminosi iki vidurnakčio.

Energingi Pittsburgho lietuviai veik kasdien dirba savo sandėlyje, rūšiuodami, taisydami, skirstydami ir pakuodami vajaus metu surinktus drabužius, kurie vėliau siunčiami į BALF sandėlį Brooklyne ir paskui — Lietuvos tremtiniams į Europą. Darbuotojų tarpe matomas vietos klebonas kun. M. Kazėnas.

BALTIMORĖS PADANGĖJE

Balandžio 28 d. Lietuvių Salėje įvyko šaunus Lietuvių Atletų klubo 30 metų sukakties minėjimo bankietas, kur publikos dalyvavo per šešis šimtus asmenų. Klubui liko gražaus pelno.

***

Balandžio 30 d., Lietuvių Salėje įvyko LVS 4-to skyriaus mėnesinis susirinkimas, kur buvo plačiai apkalbėta LVS veikla. Išklausytas ir priimtas delegato J. Lietuvninko raportas iš Tautininkų Centro suvažiavimo. Toliau buvo skaitytas LVS Centro sekretoriaus K. S. Karpiaus laiškas, kuriame kviečiamas skyrius dalyvauti LVS seime, birželio 1 ir 2 d. Detroite. Laiškas priimtas.

Apkalbant LVS šaukiamo seimo reikalingumą ir jo svarbą kovoje už Lietuvos nepriklausomybę, paaiškėjo, kad skyrius dėlei finansinių trūkumų seime dalyvauti negalės. Vietoje siuntus delegatą, nutarta seimą pasveikinti su auka.. Susirinkime dalyvaujantieji nariai vietoje sudėjo 50 dolerių su tuo įsitikinimu, kad iki sekančio skyriaus susirinkimo, kuris įvyks gegužės 28 d., sudaryti visą šimtinę. Ta proga, nutarta atsišaukti į visus skyriaus narius, kurie nedalyvavo pereitame skyriaus susirinkime, atsilankyti į sekantį skyriaus susirinkimą ir, pagal savo išgalę prisidėti su auka LVS seimui.

Jeigu kuris nors narys negalėtų dalyvauti, prašomas savo auką atsiųsti skyriaus pirmininkei Julei Rastenienei, 818 Hollins St., 1, City.

Taigi, malonūs sąjungiečiai, nepasišykštėkite su auka Lietuvos laisvinimui iš komunistinės tiranijos.

P. P. Jaras

Grįžo iš kariuomenės

WATERBURY, CONN. — Neseniai grįžo iš karo tarnybos gerų vietos patrijotų Stasio ir Stelos Ramanauskų sūnus seržantas Stanley Ramanauskas. Armijos tarnyboje, kaip karo policininkas, Stanley išbuvo 32 mėnesius, iš kurių metus laiko — Europoje. Jo brolis Liudvikas J. Ramanauskas kiek pirmiau grįžo iš kariuomenės ir gegužės 4 d. apsivedė su p-le Irene Delin Baubinaite.

— Pavasarį beržas per 8—9 dienas gali duoti 15 galionų sulos.

Laiškas iš Lietuvos atėjo be voko...

DARBY, PA.— Vietos biznieriai Slivynai neseniai gavo laišką iš Lietuvos. Tame be voko atėjusiame laiške taip rašoma:

"Dėkojame už laišką, kurį gavome per Naujus Metus. Laiško negalėjome parašyti, nes neturėjome rašomosios medžiagos.

Frontas pas mus buvo dvi savaites. Sudegė visi triobėsiai, arklys ir 5 kiaulės. Karvės ir avys kažkur dingo. Žodžiu, netekome visko, bet išlikome gyvi, net nesužeisti. Savo sklype pasistatėme iš žabų ir molio lūšnelę ir gerai gyvename. Dar nei kiaulės, nei avies nematėme.

Sesers Žabaliūnienės namai išliko nesudeginti. Sesuo Justė gyvena ir siunčia labų dienų.

Buvome nuėję į Sedą. Čia fronto nebuvo, tai jie gerai gyvena. Tik daug mūsų tetų ir dėdžių išmirė. Pikeliuose nei krautuvių, nei turgaus neliko, tai turime į Mažeikius arba į Sedą eiti ko nors nusipirkti."

Kuklus Pacifiko lietuvių laikraštis

ALAMEDA, CAL. — Beveik 3 metus gyvendamas San Francisco priemiesty, gėlių miestely Alamedoj, nesutikau nei vieno geros valios lietuvio. Nuobodžiaudamas be savų žmonių ir lietuviškos kalbos, dažnai niūniuodavau sau, rodos, Maironio žodžius: Ilgu ilgu man šiame kampe.

Pagaliau, prieš pat Velykas, netikėtai ir nelauktai iš savo kaimyniško miestelio Oakland, gaunu lietuvišką keistos įžiūros laikraštėlį. Kalifornijos lietuviai, su parašu Antanas Skirius, 2721 Logan St., Oakland, Cal. Peržvelgęs laikraštėlio turinį, džiaugdamasis, viską metęs šalin, nulekiu į jų namą susipažinti. Susipažinęs sužinojau, kad Bronytė Skirienė yra gimusi Chicagoj, o mažutė nuvežta į Lietuvą ten lankė ir baigė Tauragės gimnaziją ir net universitetą lankė. Jos vyras Antanas Skirius Lietuvoje gimęs ir augęs irgi baigęs Tauragės gimnaziją ir Lietuvos universitetą. Abu geri sąmoningi lietuviai patriotai.

Velyku proga, Skiriai užprašė pas save svečiuosna švęsti lietuviškas Velykas. O Velykų šventės Skirių namuose tikrai "ūžėme" lietuviškai — iki ryto. Šia švenčių proga, Skirių namuose susipažinau dar su keliais kitais geros valios lietuviais. Amerikos kariuomenės dr. Jonas Žaikis p. U. Gaileikienė ir Petras Fabijonaitis.

Dabar labai džiaugiuosi, susiradęs savo tautos gerų žmonių, iš kurių sudarome gražią kuklią lietuvišką respubliką. Dr. Žaikis, pasirodo, yra, ir geras fotografas, jis tą mūsų Velykų puotą nufotografavo. Tokiu būdu vėliau atsiųsiu Vienybei mūsų mažos, bet geros valios lietuvių nuotrauką.

Man rekomenduojant, visi šios puotos dalyviai pasižadėjo Vienybę užsiprenumeruoti.

F. Rimkus

Paminklinis sąrašas

BALTIMORE, MD. --- Amerikos Legiojono Lietuvių Postas, 154 n., yra nutaręs padaryti bronzinį visų antrame pasauliniame kare tarnavusių Marylando lietuvių karių --- vyrų ir moterų sąrašai. Jame bus visi lietuviai ir "pusiau lietuviai," kaip dr. Adalbertas Želvis praneša. Visais šio paminklinio sąrašo reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu: Dr. A. Zelwis, 100 N. Eutaw St., Baltimore, M.

Massachusetts valstybėje parduodamas 30 akerių ūkis su trobėsiais ir puikiu ežeru bei mišku. Kreiptis: Montello Ice Co., 68 Morton Street, Montello, Mass.

SLA jaunimo pramoga

BOSTON, MASS. --- SLA Antras Apskr. Jaunuolių Komisija ruošia kariams pasitikti pramogą, kuri įvyks 25 d., 6:30 v. v. Bradford viešbutyje. Svečiai bus vaišinami geru maistu ir gėrimais. Šokiams gros puikus orkestras.

Komisija prašo Apskričio kuopų valdybas įteikti nariams kariams bankieto bilietus, pažymint juose pakvistojo vardą ir jo kuopos numerį. Likusius, neišparduotus iki gegužės 15 d. bilietus prašoma grąžinti Jaunuolių Komisijos sekretoriui G. Smaliui, 37 Cherry St., Cambridge, Mass.

Nėra abejonės, kad šiuo bankietu visi bus patenkinti.

A. K. Martin.

C. WM. KUCHAUSKAS, Jr.
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 5714

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtą dienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvyke iš kitų miestų, kviečiami užeiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

KAROL MEAT PRODUCTS
Aukštos Rūšies Mėsa
418 South Bond Street
BALTIMORE, MD.
Tel. Wolfe 0615-6

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

JOSEPH'S CAFE
E. Juozapaitienė, sav.
18 South Fremont Avenue
BALTIMORE, MD.
Tel. Calvert 0825

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

BROOKS TAVERN
604 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 8595

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833

Laidotuvių Direktorius
ANTANAS VENSKUNAS
665 STANLEY STREET,
NEW BRITAIN, CONNECTICUT
Telefonas 1702

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės.
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
Puikiai įrengta koplyčia.
Profesonališkas patarnavimas
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.,
South Boston, Mass
Tel.: SOU 2732

South Boston Cafe
Vincas Balikonis, sav.
Lietuviški pietūs.
Vynas, alus ir degtinė.
258 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Boris Beverage Co.
Juoz. Arlauskas ir Juoz. Skendalis, sav.
Pristato toniką, vyną ir visokios rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales.
220 E STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 3141

Strand Svetainė
V. Tautvaiša, sav.
374 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Strand Cafe
V. Tautvaiša ir K. Pocius, sav.
Pusryčiai, pietūs, vakarienės.
Lietuviškas maistas.
Vynas, likeriai ir alus.
376 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 9210

CASPER FUNERAL HOME
Joseph W. Casper
(Kasparas)
Lietuvis laidotuvių direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
187 DORCHESTER STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

Lietuviška Užeiga
Juozas Yhasala, sav.
Likeriai, vynai ir alus.
Geri Užkandžiai.
705 N. MONTELLO STREET
MONTELLO, MASS.
Tel. Brockton 8606

VETERAN'S
DEGTINIŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
789 Bank Street
WATERBURY, CONN.

IMPERIAL
GĖRALŲ MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
21 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERTOWN
GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
677 Watertown Avenue
WATERTOWN, CONN.

BUNKERHILL
DEGTINĖS MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
408 Watertown Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERBURY
Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Tel. 3-3895
M. J. Verbyla ir sūnūs—

LIKERIAI, VYNAS IR ALUS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
48 N. LEONARD STREET
WATERBURY, CONN.
abiejų biznių savininkai

CORN CUT RATE
VYNO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
ATEIKIT IR PAMATYGIT MUSŲ SAVAITGALIŲ SPECIAYBES
847 BANK STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 3-8233

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Mažeikos Laidotuvių Įstaiga
STEPHANIE MAŽEIKA vedėja
10 Porter St., Waterbury, Conn.
Tel. 4-1937.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

CHAS. STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIĄ
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

CAPITOL
LIQUOR STORE
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lerz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

Highland Market
Įvairūs maisto produktai
A. Besaparis, sav.
840 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

New York Kepykla
M. ir A. Krinsky, sav.
73 Kingsbury Street
WATERBURY, CONN.

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

Pete's Package Store
Petras P. Palapis, sav.
Vynas, likeriai ir alus.
DIDELIS PASIRINKIMAS
319 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

REDWOOD FURNITURE
Company
East Main at Mill Street
WATERBURY, CONN.

Moe's Automobilių Dalys
NAUJOS IR VARTOTOS.
AKSELIAI, TRASMITORIAIS KINTAMIEJI STABDŽIAI. KARBOREITORIAI. PADANGOS.
138 Division St, Waterbury Ct.
Tel. 4-6127, 4-6128.

Highland Pharmacy
Vaistinė
Pildomi receptai
AUKŠTOS RŪŠIES LIKERIAI
A. R. Shobrinskis, sav.
575 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

BRASS CITY
Coal & Oil Co.
W. Shukaitis, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

Joe's Tire Shop
Joe Samoska, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street &
21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

COLONIAL
BOTTLING WORKS
Įvairūs gaivinantieji gėrimai
Jonas Klikna, sav.
WATERBURY, CONN.

Įspūdžiai iš Naujosios Anglijos

Rašo VLADAS BARČIAUSKAS

Ir dabar gerai atsimenu tas ilgas kalbas apie Ameriką, o iš tolimos jaunystės praeities atsimenu ir vardą Bostonas. Tą vardą paminėdavo vienas kitas turįs giminių tame mieste. Kiti apie Bostoną kalbėdavo jau iš jo grįžę, o tai buvo seniai, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Bostono vardą atsimenu iš Lietuvos dar ir todėl, kad Šiauliuose ar kitur buvo įsisteigęs audimo fabrikas, ir jis pasivadino šio garsaus miesto vardu. Mat jau pačiu vardu norėta, įtikinti, kad audeklas geras. Ir čia, pašonėje, tokio garsaus vardo mieste gyvenant, sunku ir iškęsti nenuvažiavus jis pamatyti. O keliauti pratęs ilgai netrunki — stotis, bilietas ir važiuoji, skaitydamas laikraščius, ar besikalbėdamas su įvairiais bendrakelieiviais.

Išlipus Bostone, žmogus turi žvalgytis, net pasiklausti, kur sukti, kad pačioje stotyje nepaklydus. O stotis tikrai erdvi. Pačioje stotyje jau randi visko, net degtinės parduotuvę, kurios lentynos, rodos, lūžti gali nuo perkrovimo. Tai lyg paminklas tiems, kurie nugalėjo sausuosius laikus. O stoties judėjimas sako, kad čia jau dideliame mieste žmogus esi. Bet ne miestas mane traukė— skubėjau į lietuvius, kurie daugumoje gyvena arba savo įstaigas, biznius laiko Tai South Boston. Lietuviai čia susispietė kaip ir pusiausalyje. Kaip tik skersai pereini jų gyvenimas vietas, tai taip ir keliauji — nuo vandenų iki vandenų.

SILVESTRAS ZAVADZKAS MŪSŲ SPAUDOS DRAUGAS

Nueik pas Silvestrą Zavadzką — ragino mane, geriau Bostoną pažįstą. Ir tikrai šiame lietuvyje radau gerą ir puikų spaudos draugą. Šis vardas seniai lietuviams žinomas, o kas Lietuvoje nežinojo Zavadzko knygyno Vilniuje išleidusio daug lietuviškų knygų ir kalendorių. Ir čia, Bostone, sutinki garsaus Lietuvos knygininko tolimą giminaitį. Šis Silvestras Zavadzkas, neklausiamas, aiškiais vaizdais nupiešia apylinkės gyvenimą.

Silvestras Zavadzkas vilnietis gimęs Dauguose. Į Ameriką atvažiavo 1904 m. Pradžioje gyveno New Yorko valstybėje. Silvestras tėvynę paliko dar jaunas būdamas. Jo tėvas jau buvo Amerikoje. Jis atvažiavo su motina, dviem broliais ir seserimi. Lietuvoje Daugų mokyklą jis spėjo tik tris žiemas lankyti. bet mokslą tęsė Amerikoje.. Silvestras gyveno keliose rytinėse valstybėse, bet ilgiausiai jis buvo ir yra Massachusetts valstybėje, kur Haverhill mieste pradėjo valgomų daiktų biznį. Tą biznį jis varė iki 1927 m. Pardavęs jį, persikėlė į Bostoną, čia vertėsi įvairiais bizniais, o dabar turi puikų restoraną ir saliūną. Jo žmona, Julija, buv. Dabravolskaitė, taip pat iš Daugų.. Juodu užaugino dukteris --- Ritą ir Mildą Pirmoji ištekėjusi už E. Millerio, o antroji už V. Stankevičiaus. Za vadzkai turi puikią rezidenciją Columbia Ave. Tuose didžiuliuose namuose ir gyvena tėvai ir abi dukterys su savo vyrais.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS

Jei nori susitikti lietuvį, Bostone ilgai nereikia žvalgytis. Čia yra daug jų sueigos vietų. Tik užėjus kurion nors vieton tuoj išgirsti lietuviškai besikalbančius senus ir jaunus, vyrus ir moteris. Taip ir pas Vincą Balikonį: tik spėjau įeiti, kaip mane sutiko ir lydėjo lietuviška kalba. Vincas apylinkėje gerai žinomas, jis saliūną laikė senuose Keleivio namuose, kurie drauge su kitais buvo nugriauti, kad užleidus vietą naujiems projektams. Bet naujieji miesto projektai ir šiandien neįvykdyti.. Iš anos vietos Vincas Baliukonis ir atsikėlė į naują.

V. Baliukonis iš Alvos, Alytaus apskr. Į Ameriką atvažiavo dar 1913 m. Jis ilgus metus dirbo įvairiausius darbus, statė statines, dirbo prie mašinų, kurį laiką dirbo kartu su St. Mockum. Tačiau biznis yra biznis, tad 1933 m. ir pradėjo saliūnų biznį. Vedęs Vincas seniai. Jo žmona Marcelė, buv. Kupšaitė, iš Šviekšnos, Tauragės apskr. Juodu ilgai gyvendami Amerikoje, gražiai prasigyveno, užaugino du sūnus --- Joną ir Vincą, o taip pat tris dukteris — Marija, ši ištekėjusi už policijos valdininko, antroji Adelė, jos vyras Willbur, dabar Japonijoje, su Amerikos armija ir trečioji Anastazija, jos vyras taip pat kareivis ir yra Italijoje.

BUVĘS VALDININKAS, DABAR BIZNIERIUS

Kaip čia dar neseniai Juozas Arlauskas buvo Lietuvos siaurųjų geležinkelių A. Fredos rajono valdininkas, o dabar jis --- Bostono lietuvių tarpe stambus biznierius. Mat, Juozas gimęs Amerikoje, bet augęs Lietuvoje. Ten mokėsi gimnazijojje, o pasimokęs gavo gerą darbą Lietuvos geležinkeliuose ir ten dirbo. Tačiau jį traukė antroji tėvynė, ir į Ameriką jis atvažiavo 1931 m. Čia mokytojavo, dirbo batų fabrike, iki prieš keletą metų pradėjo biznį su Juozu Skendaliu. Jie laiko vyno ir alaus sandėlį.

Juozas Arlauskas vedė Juliją Paltukaitę. Varydamas stambų biznį, jis visą randa laiko visuomeniniam darbui. Jį sutiksi kiekviename svarbesniame lietuvių susirinkime.

ABU — VEIKLŪS VISUOMEININKAI

Bostone, palyginamai yra labai daug lietuvių, besiverčiančių Real Estate bizniu. Jų čia daug daugiau, negu bet kuriame kitame mieste. Kiekvienam žinoma, kad A. J. Nemasky, šioje biznio srityje, kaip ir visuomeniniame gyvenime, labai gyvai reiškiasi. Tačiau nuo jo neatsilieka, o gal net jį pralenkia jo žmona Katrina, buvusi Šartūnaitė. Ji atvažiavo į Ameriką, būdama tik dviejų metų, atvažiavo iš Liepojaus. Jis atvyko iš Pašvitinio, Šiaulių ap. tik prieš aną pasaulinį karą, 1913 m. Atvažiavęs jaunas, dirdamas, A. J. Nemasky vakarais mokėsi ir greitai gavo atsakingą darbą didžiulėje apdraudos ir turto pardavinėjimo įstaigoje. Gabus biznyje A. J. Nemasky nesitenkino, tarnaudamas kitiems, tad 1918 m. pradėjo dirbti savarankiškai pradžioje Brocktone, o 1919 m. persikėlė į So. Bostoną ir čia iki dabar varo tą patį apdraudos ir turto pirkimo pardavimo biznį. A. J. Nemasky priklauso daugeliui lietuviškų organizacijų, o kaip patikimą ir tvarkingą žmogų, jį visur renka iždininku. Jis yra So. Bostono Lietuvių D-jos kasininkas. Tokias pat pareigas eina Bostono biznierių ir profesionalų draugijoje ir Massachusetts klubų susivienijime. Be to, jis pirmininkauja Dorchesterio Amerikos Liet. Klubui ir yra SLA antro apskričio organizatorius. Jo žmona Kotrina moterų draugijose užima vadovaujamą rolę. Ji pirmininkauja rūbų rinkimo 17tam skyriui, SLA Roseland kuopai, Dorchesterio moterų klubui, veikia SLA jaunuolių apskričio komisijoje, daug dirba bonų pardavime ir kitose organizacijose. Žodžiu, ši lietuviška šeima dirba visur,, kur tik lietuviškas ba visur, kur tik lietuviškas na dvi dukteris — Nancy ir Dolores, abi lanko High School, o sūnus Adolfas dar tik 6 metų.

JIS ATSIMENA VAIŠES LIETUVOS PREZIDENTŪROJ

Tikrai surasi ieškomą žmogų Vinco Tautvaišos — Strand Cafe — restorane. Mat, pietų ir vakarienės metu čia susirenka visi, kurie valgo ne namie, o mieste. Ir taip jau yra 5 metai. Prieš 5 metus Vincas Tautvaiša ir K. Pocius atidarė restoraną, kurio vienoje pusėje lietuviški valgiai, o antroje įvairūs gėrimai, tad susitikimui sunku rasti geresnę vietą. Todėl lietuviai čia ir renkasi.

Sunku sutikti Vincui Tautvaišai panašų žmogų. Tai ramus, teisingas ir aiškiai kalbąs vyras. Besidalinant praeities atsiminimais, jis pasakoja, kaip 1928 m. lankėsi Lietuvoje ir su kitais dalyvavo amerikiečiams suruoštose vaišėse prezidentūroje. Jis tada Lietuvoje viešėjo 6 mėnesius. Gražių įspūdžių iš senosios tėvynės jis parsivežė, jais ir dabar jis su draugais pasidalina.

Vincas perėjo Amerikoje ilgą gyvenimo kelią: jis dirbo dirbtuvėse Montello, vertėsi įvairiais bizniais, buvo korporacijos vedėju, ilgesnį laiką turėjo kino teatrą, maisto krautuvę ir dabar laiko restoraną su partneriu ir parengimams svetainę vienas. Nei vienu bizniu jis nenusivylė, nei viename nenustojo, o vis plaukė į viršų. Dabar jo didelis rūpestis į Ameriką atitraukti broliavaikį Banivantūrą Tautvaišą, esantį Europoje.

LIETUVIAI MEDICINOS ĮRANKIŲ GAMITOJAI

Buvau girdėjęs, kad Bostone J. Kasmausko ir St. Mockaus įmonėje gaminami medicinos įrankiai, kurie vartojami visame pasaulyje. Tą įspūdį dar pagilini, aplankęs jų įmonę. Kai tik įėjau į tos lietuvių sukurtos įmonės raštinę, J. Kasmauskas diktavo laišką savo gaminių pirkėjui Turkijoje. O tokių pirkėjų ši Boston Instrument Co. turi visame pasaulyje. Jie gamina įvairius ligoninėse ir gydytojų kabinetuose vartojamus įrankius. Šių dviejų lietuvių įmonėse yra įvairiausios mašinos. J. Kasmauskas ir St. Mockus tame biznyje jau virš 20 metų. Joje dirba patyrę darbininkai, kurių tarpe daug lietuvių. Abu partneriai — žymūs visuomenės veikėjai: St. Mockus ilgus metus buvo SLA iždo globėju, o J. Kasmauskas — kur pasireiškia, tai pasireiškia tvirtai. Tik neseniai jis sušaukė didžiulį susirinkimą Lietuvos reikalais, kuriame kalbėti iš Chicagos atvyko Antanas Olis, Am. Lietuvių Misijos pirmininkas. Tas susirinkimas buvo toks gausus, toks sėkmingas, kad jis pralenkė visus buvusius. Ir tie du vyrai, kaip jie sėkmingai tvarko savo biznį, taip jie žymūs visuomenėje.

(Bus daugiau)

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road
Philadelphia, Pa.

TILLIE'S FLOWER SHOP
Teklė Dumbliauskaitė, sav.
Nuotakoms bukietai, sodinimui gėlės
Laidotuvių vainikai gėlių bukietai ir palmės
1225 South 2nd Street Philadelphia, Pa.
Tel. HOWARD 8358

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

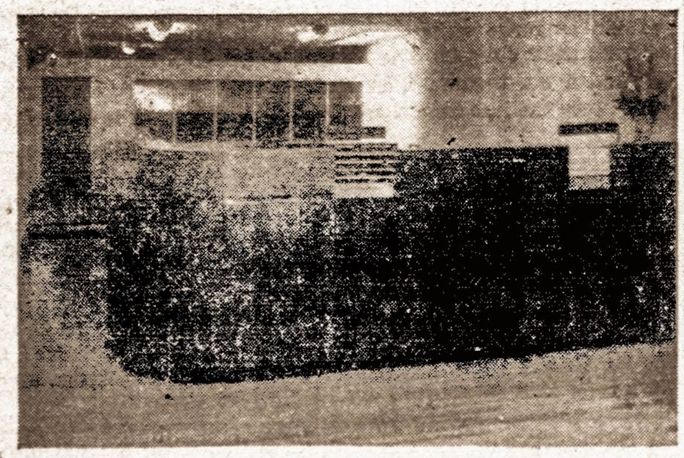

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Telefonas RIT 7726

JULIAN'S CAFF
J. Mackūnas, sav.
Vynas, likeriai, geras alus
500 Main Street
DARBY, PA.
Tel. SAG 4278

Kaunas' Baking Co.
Lietuviška duona — tortai vestuvėms
PRISTATOMA Į NAMUS
304 OLIVIA STREET,
McKEES ROCK, PA.

CHARLES' BAR
UŽEIGĄ
1503 Springwells
DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
W. Žemaitis, sav.
2400 Fenkel Avenue
DETROIT, MICH.

ŠIRDINGŲ LIETUVIŲ
UŽEIGA
Juozas Laukonis, sav.
3410 Livernois
DETROIT, MICH.

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

JOCKE'S TAVERN
John Tunaitis Jr., Sav.
Vynas, Likeriai ir Alus
Woodland Ave. and 56th St.
PHILADELPHIA, PA.

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
PHILADELPHIA, PA.

A. Karvelio Užeiga
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues
PHILADELPHIA, PA.

Antano Kamantausko
UŽEIGOJE
Puikus vynas, likeriai ir alus
1505 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

GREENWAY INN
Albertas Tribulas, sav.
Gardus alus. Geri likeriai ir vynas. Puikūs užkandžiai.
2101 South 65th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Saragtoga 9824

ANTANAS DEGUTIS
Vynas—Alus—Likeriai
2600 North 29th Street
PHILADELPHIA, PA.

NED'S PHARMACY
VAISTINĖ
M. Nadzinskienė, sav.
Mascher Street at Cambria
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Nebraska 9385-6

M. J. DEKSNIS
Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
VALO IR TAISO
554 North 5th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 0730

JONAS TUNAITIS
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
301 W. SUSQUEHANNA AVE.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 63555

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

Merkelio Kepykla
LIETUVIŠKA DUONA
J. V. Jakštys, sav.
1315 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 4032

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 7043

Lietuviškas restoranas
Vynas, likeriai ir alus
Gardūs užkandžiai
Elzbieta Plakienė, sav.
2100 N. 6th St., Philadelphia, Pa

PETER DAVIDONIS
LIKERIAI—VYNAS—ALUS
2327 Brown Street
PHILADELPHIA, PA.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 0896

Lietuviška Užeiga
Juozas Valones, sav.
5300 Tacony Street
PHILADELPHIA, PA.

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas, sav.
S. E. Kampas
Cumberland & Sydenham Sts.
PHILADELPHIA, PA.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
332 North 6-th Street,
Philadelphia, Pa.

VASAROTOJŲ ROJUS
Adirondack kalnuose prie Lake George ežero įrengiamas puikus vasarnamis vasaros atostogoms. Moderniški kambariai ir kabinos. Geras valgis. Teniso ir badmintono kurortai, valteliai ir vandeniniai dviračiai, ping pong ir kitokie sporto užsiėmimai. Vasarnamis atidaromas gegužės mėnesyje. Kainos nuo $40.00 į savaitę. Vietas rezervuokite dabar. Informacijų rašykite:
ELLEN SLIVYNAS
528 Main Street, Darby, Penna.

DOMININKAS SLIVYNAS
DVIEJŲ UŽEIGŲ SAVININKAS.
Vedėjas KAZIMIERAS SLIVYNAS
JOHN PLACE
412 So. 54th Street,
Philadelphia, Pa.
JEWELS CAFE
58 Main Street,
Darby, Pa.

SPOKAS ELECTRIC
Amelija A. Spokas-Arbašauskaitė, sav.
G.E., Zenith, RCA, Philco ir Emerson Radio priimtuvai.
Electrolux ir General Electric geso ir elektros šaldytuvai.
Elektro fixteriai. Gesiniai pečiai.
Didžiausias pasirinkimas elektros lempų, įvairių dovanų
RADIO TAISYMAS — ELEKTROS KONTRAKTAVIMAS
5021-23 Baltimore Avenue Philadelphia, Pa.

PETER'S CAFE
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
Petras Tamulis, sav.
1801 NO. 13th STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. Poplar 9767

FRANKFORD & COMLY
Service Station
J. J. Matulis, savininkas
Taiso automobilius ir sunkvežimius. Parduoda ir sutvarko baterijas ir padangas. Automobilius plauja, lubrikuoja.
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 3.
6001-09 Frankford Avenue Philadelphia, Pa.
Telefonas Jefferson 9758

BACH'S
BEAUTY SALON
1200 E. Cheltenham Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel. Delaware 7070

DAPŠIS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET ST., PHILADELPHIA, PA.

LIŪDESIO VALANDOJE KREIPKITĖS
MEDARDAS UŽUMECKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Šaukiamas važiuoja ir užmiesčius. Garbingai, įspūdingai ir simpatingai laidotuvėse patarnauja.
300 WHARTON ST., PHILADELPHIA 47, PA.
Telef. HOWard 1529.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Našlaičiai

Praeitame Vienybės numeryje jau buvo rašyta, kad lietuvių tremtinių stovyklose, Vokietijoje ir Austrijoje, yra 74 našlaičiai, kuriuos, pagal prezidento Trumano potvarkį, galima atsiimti į Ameriką ir čia, lietuviškų šeimų židiniuose, grąžinti jiems prarastą laimę.

Mums yra malonu pažymėti, kad į šį Vienybės žodį atsiliepė visa eilė lietuviškų šeimų, nuoširdžiai norinčių tiems vargšeliams lietuviukams suteikti tėvišką priglaudą.

Kaip jau sakyta, vieno tokio našlaičio atsiėmimas kaštuoja 160 dolerių. Todėl mes patariame susidomėjusiems šiuo reikalu tuojau, nieko nelaukus, kreiptis į Bendrą Amerikos Lietuvių Fondą šiuo adresu: 19 W. 44 St., New York, N. Y.

Baudžiava

Mūsų senukai su pasibaisėjimu pasakoja apie sunkius baudžiavos laikus Lietuvoje. Bet ar šių dienų, bolševikų okupuotoje, Lietuvoje yra geriau, negu tais laikais, kai ponas baudžiauninką turėjo teisės keisti į šunį?...

Štai, pavyzdžiui, mums iš Europos pranešama:

"Lietuvoje varoma smarki kampanija už 'savanoriškus darbus' laisvu nuo darbo metu. Tai yra, išdirbus nuo 10 iki 8 valandų tarnyboje, ar įmonėje, reikia po to eiti į savanorišką talką kelius, plentus, geležinkelius taisyti. Galima įsivaizduoti, kaip tai yra sunku, tačiau sovietų agitatoriai kalba, kad žmonės tiesiog veržte veržiasi į tuos darbus. Net kontorų tarnautojos ir šeimininkės, vaikus pametusios, puola prie tų darbų, kad penkmečio atstatymo planas būtų įgyvendintas per 4 metus."

Sakykite, ar nepanašu senovės laikų baudžiavai, kai vargšas valstietis, nespėjęs atlikti savo lauko darbų, turėdavo sku[illegible] į dvarą?

Motina

Ateinančio sekmadienio rytą mūsų motinos šypsosis, priimdamos savo sūnų dukterų ir artimųjų sveikinimus ir dovanas. Deja, daugelis motinų tą dieną giliai atsidus ir nuo veido nusišluostys ašaras, nes jų neateis pasveikinti sūnūs, kritę karo laukuose...

Motinos Diena yra kartu taikos diena, nes nėra tokios motinos, kuri nuoširdžiai norėtų aukoti karo dievaičiui savo mylimo sūnaus gyvybę.

Ukrainos partizanai

Švedų laikraščio Stockholms Tidningen žiniomis, ukrainiečių partizanai darosi kasdien stipresni ir savo veiksmais pridaro daug rūpesčių bei sunkumų Lenkijos ir Sovietų S-gos vyriausybėms. Taip pat ir civiliams gyventojams jie pridaro daug nelaimių: sudegina kai mus, išplėšia turtą, išsiveža jaunus vyrus. Pietų rytų Lenkijoje ukrainiečiai yra ypač gausūs ir stiprūs. Būdinga žinia yra ta, kad ukrainiečių partizanai, nacionalistų vadovaujami, plečia pamažu savo veikią ir Sovietų S-gos Ukrainoj ir stam būs būriai, pavasariui atėjus, pasirodė net Kievo srityje. Pagal kitų šaltinių žinias, su ukrainiečiais veikia ir didelį būrį buvusių vokiečių kareivių. Žinant, kad ir lenkai, baltiečiai, bei gudai, o taip pat ir rusų kareiviai prisideda prie šios ginkluotos veiklos, galima įsivaizdinti, kaip pamažu administraciniai bolševikų sunkumai gali pavirsti reikšmingais karo faktoriais, — to karo, prie kurio sovietai daugiau negu bet kada visokiausiomis priemonėmis ruošiasi.

KATALIKŲ INTERNACIONALAS

Rašo Dr. J. PAJAUTA
Vienybės bendradarbis Europoje

Ne tik vieni komunistai ir socialistai turi privilegiją sudarinėti tarptautines organizacijas — savo internacionalus. Ir kaikurios kitos visuomenės ideologijos panašiai daro arba yra linkusios daryti. Tai pirmiausia pasakytina apie politines katalikų partijas įvairiuose Europos kraštuose.

Teisybė, oficialaus "katalikų internacionalo" ligi šiol nebuvo ir dar nėra. Bet apie jį daug kas jau seniai kalba ir ne be pagrindo. Tiesą sakant, katalikams ne būtinai ir reikia dar vienos naujos organizacijos, kadangi ją atsoja ar pavaduoja Romos Katalikų Bažnyčia su savo centru — popiežiumi, o įvairiuose kraštuose su bažnytinių provicijų galvomis, su vyskupijomis ir pagaliau smulkiausiais vienetais — parapijomis.

Žinoma, yraskirtumas tarp grynai religinių ir grynai politinių katalikybės uždavinių. Bažnytinė organizacija dar toli gražu nėra politinė organizacija. Tačiau visgi praktikoje tie skirtumai yra mažesni, negu turėtų būti teorijoje. Ir todėl bažnytiniai rėmai daug kur leidžia pasinaudoti ar patalkininkauja politinėms katalikų organizacijoms.

Todėl ir sakoma, kad katalikų internacionalas jau seniai yra ir jis bus, kol pasaulyje bus katalikai ir jų griežtai centralizuota organizacija.

KATALIKŲ PARTIJOS EUROPOJE

Po šio karo Europoje atgimė ne tik komunizmas ir socialdemokratija. Karo siaubai ir laimingesnės ateities troškimai pažadino ne tik socializmą, bet žymiai atgaivino ir katalikiškų idėjų želmenis. Įvairiuose kraštuose vėl susiorganizavo labai stiprios katalikų politinės partijos, o kai kur į rankas yra patekęs ir valdžios vairas (pvz. Italijoje šiuo metu).

Šiandien visuose tuose Europos kraštuose, kur visuomenes sudaro daugiau ar mažiau katalikų tikėjimo žmonių, katalikiškos politinės partijos yra pasidariusios labai stiprios ir gausingos. Tos partijos būna pasivadinusios įvairiais vardais. Ne visur rasi "kataliko" etiketę. Taigi, buteliai labai įvairūs, bet vynas visur tas pats... Vienur katalikų partijos yra valdžioje, koalicijoje, kitur opozicijoje.

Portugalijoje katalikų srovė, Salazaro vadovaujama, jau daugelį metų valdo beveik diktatoriškai. Ispanijos katalikai į gen. Franco diktatūrą žiuri palankiai nors nėra su ta tvarka susirišę. Jie čia suvaidintų didelį vaidmenį, jei išorinių aplinkybių spaudžiama Franco diktatūra turėtų sušvelnėti arba ir visai išnykti.

(Italijoje (kaip ir pritiktų popiežiaus tėvynei) katalikų partija šiuo metu vadovauja valdžioje ir daugiau nei trečdalyje visos visuomenės. Prancūzijoje nauja katalikų partija, MRP, ligi šiol trečdaliu dalyvavo valdžioje, bet kažin ar savo svorį toliau beišlaikys, nes gerokai susikompromitavo, per daug įsileidusi į žaidimą su komunistais ir socialistais.

Belgijoje katalikų partija yra didžiausia, nors tuo tarpu tebėra opozicijoje. Olandijoje— silpnesnė, bet disciplinuota ir pajėgi. Austrijoje katalikai turi absoliučią daugumą ir vadovauja vyriausybei. Tokią pat daugumą turi ir Vengrijoje, bet čia bolševikų okupacijoje jų veikimas nėra laisvas. Dalinai rinkimai amerikonų zonoje parodė, kad katalikų partija bus gana stipri ir Vokietijoje bei Pareinėje.

Toks katalikiškų partijų iškilimas daugelyje Europos kraštų duoda pagrindo šiandien kalbėti apie naują politinio "katalikų internacionalo" atgimimą. Pasigirsta balsų, kad katalikams tikrai reikėtų susiorganizuoti ir savo oficialų politinį internacionalą. Kaip sakoma, geltonąjį internacionalą.

LIETUVA IR KATALIKŲ INTERNACIONALAS

Politiškai mąstantis lietuvis, kokio nusistatymo ar religinio įsitikinimo jis bebūtų negali nesiskaitytį su tuo atgimstančiu politiniu katalikų internacionalu. Katalikų religija ir filosofija, kaip dvasinė jėga, ir katalikiškos partijos, kaip politinė jėga, yra pirmaeilės reikšmes veiksniai Europos dabarties ir ateities likimo vingiuose. Lietuvių tauta, savo tėvynę ir protėvynę tureiama Europoje, privalo atidžiai sekti politinius katalikų sąjudžius.

Katalikų bažnyčia skelbia labai gražius ir kilnus principus dėl žmogaus asmenybes ir tautų laisves. Tai kiekvieną lietuvį tikriausiai džiugina, bet drauge tai neprivalo mūsų klaidinti. Gražių žodžių ir šventų principų niekas niekad dar negailėjo. Mums svarbu, kad juos lydėtų gražūs darbai ir nemaži kilnūs, ryškūs ir praktiški veiksmai.

Mūsų pavergtai tautai nė vienu laipsniu nera ir nebus silčiau, jei Italijoje, Prancūzijoje ar Belgijoje triumfuos ir klestės katalikiškos idėjos. Kas mums iš to, jeigu tuo pat metu praucūzų katalikų vadas Bidault pasirašo su Stalinu sutartis, kuriomis faktinai pripažino Lietuvos okupaciją Rusijai arba kai jis duoda prancūzų delegatams JTO organizacijoje įsakymus ranka rankon eiti su Lietuvos okupanto Gromyko genge...

Mums svarbu, kiek ir kaip katalikiškos partijos yra linkusios ir gali elgtis taip, kad jų skelbiamieji gražieji žmogaus ir tautų laisvės principai realiai būtų vykdomi ir įvykdyti. Mums gana veidmainystės, apgavystės saldžialiežuviavimų! Vieną kartą, prieš 500 metų, teutonai mus su katalikišku kryžium jau norėjo išžudyti ir amžiams pavergti. Šiandien mes nesiduosime pavergti kitiems teutonams iš rytų, nežiūrint, kad katalikiškas kryžius šį pavergimą toleruotų, jam padėtų egoistiniais sumetimai, arba iš baimės prieš jį kapituliuotų.!

LIETUVIŠKOS KAALIKŲ PARTIJOS

Lietuvos politinis katalikų sąjudis yra beveik tiek pat senas, kiek pats lietuvių tautinis atgimimas ir kovos už nepriklausomybės atstatymą. Politinės katalikiškos lietuvių partijos, kaikada įvairiais vardais pasivadinusios, visuomet sudarė vieningą ir paprastai gana gausią politinę grupę. Jos visuomet buvo glaudžiame santyky su Bažnyčia. Kunigų luomas visuomet buvo itin aktyvus, kas savo ruožtu yra kartais net kenkę ne tik politikai, bet ir religijai. Todėl lietuvių katalikų politinės partijos turėjo opiniją kaip labai klerikališkos.

Bet Lietuvoje per pastarąjį dešimtmetį katalikų sąjudis emė šiek tiek valytis nuo klerikalizmo. Ir priešingai, — tuo pat metu jame vis daugiau reiškėsi autoritariniai, "diktatūriniai" palinkimai. Katalikų blokas dažnai privačiai prasitardavo, jog jis yra linkęs ir galėsiąs vienas pats į savo rankas paimti krašto valdžią. Ir iš tiesų, 1941 m. priešbolševikinio sukilimo metu per vad. laikinąją vyriausybę jis gana ryškiai savo tokius ketinimus pademonstravo...

Bet Lietuvos katalikų partija visuomet, kaip turėjo, taip ir turės savo vietą lietuvių tautoje ir savo paskirtį Lietuvos valstybės likimo vingiuose. Jos svoris sumažės tik tada, jei laikams keičiantis sumažėtų klerikalų maišymas į politikos reikalus.

Kaip galima spręsti, Amerikos lietuvių katalikų grupių veidas yra gana panašus į atitinkamų Europos lietuvių grupes. Tik į Lietuvos vadavimo reikalus gal kartais kiek skirtingomis akimis žiūrima, kitoniskai galvojama. Pvz., teko Amerikos liet. kat. laikraščiuose skaityti, kaip vienuolės ir kiti geri patrijotai organizuoja kolektyvinius maldų ir rožančių kalbėjimus už "Lietuvos išvadavimą"... Maldų ir rožančių kalbama tūkstančiai, ir tai reikalauja ne maža laiko ir energijos. Europos lietuviai katalikai irgi tiki Dievo pagalba, bet atrodo, kad taip toli jų tikėjimas nesiekia. Mes čia praktiškai patyrėme ir kasdien patiriame, kad Dievas katalikiškai Lietuvai už jos maldas mažiau padeda, negu norėtume ir būtų galima pageidauti.

Laisvės kovų reikalą ir prasmę mes turėjome įsisąmoninti ne vien žodžiais, — net jeigu tie žodžiai būtų ir karščiausia malda...

AKIMIRKOS

PRANCŪZŲ POLITIKA IR GYVENIMAS

Prancūzai visuomet mėgdavo afišuotis. Suprantama, kad ypač šiuo metu visokia afiša labai mėgiama politinėje agitacijoje.

Ant sienų, tvorų ir mūrų kabinami plakatai. Piešiamos karikatūros. Su kreida, dažais ar pieštuku rašinėjami šūkiai, obalsiai.

Tuose sienų ir tvorų užrašuose atspindi tautos siela ir gyvenimas.

Studentiškame Paryžiuje Lotynų Kvartale, dar metams praėjus po Prancūzijos išsilaisvinimo, ant vieno namo sienos tebuvo tokie užrašai:

Viršuje, balta kreida —
— Tegyvuoja de Gaulle!...
Žemiau, raudona kreida —
— Tegyvuoja Thorez! (Komunistų partijos vadas).

Dar žemiau, žaliais dažais, bet mažesnėm raidėm —
— Tegyvuoja Herriot ir demokratija!...

Ir apačioj, paprastu pieštuku —
— Tegyvuoja mano drauge Žakelina!..

Kada ant sienų visi rašinėja savo politines simpatijas, ar nuostabu, kad ir Lotynų Kvartalo studentas toj pat vietoj nebegalėjo iškęsti neurašęs viešo pagarbos ir simpatijos pareiškimo savo mieliausiai draugei Žakelinai?

***

Kol nenuplovė lietus, Paryžiaus miesto centre ant vieno seno namo sienos buvo matyti dar dinamiškesni užrašai. Taip pat nuo viršaus ligi apačios, įvairiom raidėm ir priemonėm.

Jie vaizdavo greitą 1944 m. vasaros Prancūzijos įvykių istoriją: tuoj po alijantų išlipimo į Normandiją, grįžus į Paryžių komunistų vadui, grįžus deportuotiems iš Vokietijos ir t. t.

Čia keturi autoriai užrašė:
— Generolas de Gaulle Prancūzijoje!
— Maurice Thorez Paryžiuje!
— Herriot jau Lijone!
— O mano Nanetė savo lovoje!

Prancūziškai taip išrodė, kaip eilėraštis:

General de Gaule en France!
Maurice Thorez a Paris!
Herriot a Lyon!
Etma Nanette dans son lit!..

Pačioj apačioj smulkiu šriftu dar buvo paduotas žinomos tame kvartale kurtizanės adresas: gatvė su numeriu, viešbučio vadras ir numeris kambario, kuriame ji savo lovoje priiminėdavo svečius.

Tai parodo, kaip vikriai Nanetės menedžierius mokėjo išnaudoti momentą savo geradarės propagandai...

J. V. Alvitas

Vytauto Didžiojo Muziejus Kaune, kur, kaip pranešama, bolševikai sunaikino Nežinomo Kareivio Kapą.

Take it or leave it

VITALIS BUKŠNAITIS

Freedom of speech, press and of assembly are fien things to have, not only because they are a guarantee of certain rights which are peculiar only to a democratic republic such as ours. These freedoms also act as a safeguard to our future existance because they encourage minorities of all kinds — to say, write, and compain in a fashion which reveals to the general public exactly what is in their hearts and minds.

o—0—o

Because of this, in an emergency, it is comparatively simple to spot the enemies of the Republic so that suitable action may be taken for reason of security. Thanks to our policy of encouraging these freedoms, it was with little or no difficulty that our nation was able to set down such lunatic fringe leaders as the Kuhns, Coughlins, Smiths and Lindberghs when our nation became active participants in World War II.

o—0—o

All of which is fair enough. Every one of us is permitted the widest latitude in expressing his opinions (providing, of course, the newspaper in which we publish our stuff will allow it to be printed), as long as we are willing to assume the responsibility for those opinions in the event of a national emergency. That is why the opinions expressed in this column have always been my own, and not those of a party or group.

o—0—o

Some of my Communist contemporaries do not seem to understand this. They think it fantastic that an individual may have opinions which have not been dictated by some "party," group, or "conspiracy." To them, it is inconceivable that any commentator should venture to express himself without having a handbook at his elbow written by either Hitler, Engels, Marx, or Lenin. The Commies seem to think that a commentator may have opinions only when they follow the commandments contained in their respective "bibles."

o—0—o

An editorial in the Sunday Worker of April 28th, for instance contains this sequence of words: "the essence of the Browder trip is that it is one in a line of provocations intended to reinforce the typically reactionary falsehood that the American Communist Party has organizational connections abroad. It is intended to imply that the decisions of the American Communist Party are not based on an estimate of the social, political and class conditions in the United States, on the needs of the American working class and its progressive allies, but rather on some 'line' handed down from abroad."

o—0—o

This man Browder, to which the editorial quoted in the preceding paragraph refers, was the war-time leader of the American Communist Party, who advocated the theory that the capitalist USA could live in peace and harmony with the USSR after the war; that even the conservative business interests were anxious to do business with the USSR and that bloody class struggles were unnecessary because of the prosperity which would follow the war.

o—0—o

This almost sensible point of view (for a Communist) was far from the "blood and thunder" philosophy of William Z. Foster, who took advantage of an attack on Browder made by the French Communist leader Jacques Duclos, and succeeded in having Browder deposed on the grounds that Browder had been guilty of "betrayal of Marxism-Leninism." On the surface, since the Comintern has been dissolved formally, this should be the "finis" of Earl Browder's career as a Communist leader.

o—0—o

But what do we see? Earl Browder, at the time of this writing, has just landed in Stockholm, and has announced his intention of visiting the USSR "as a writer." Walter Winchell, in his Sunday broadcast, made the startling suggestion that he is "representing some very hard-headed capitalists and American business firms. They want to make an honest dollar trading with those terrible Communists." And both the New York Times, conservative, and PM (often referred to as the "Park Avenue Daily Worker") agree that Browders visit to the USSR may result in a change of the "Party Line."

o—0—o

Who am I to confute these pronunciamentos? How could a Vienybė columnist dare to tos his opinions into the same arena with those of such awe-inspiring-circulatiniod newspapers as the New York Times and PM? And yet, I cannot help venturing the opinion that if Earl Browder is admitted to the Soviet Union, in spite of that editorial in the Sunday Worker, he will return triumphant to this country with a new "party line" and will be once again elected and hailed as a "leader" of the American Communist Party.

o—0—o

Where would such a change in the "party line" leave our Lithuanian American Communists? With few exceptions, they would remain exactly where they are right now. Since the Lithuanian language writers never stick their necks out, they all stay at their old jobs. The English columnists would be shifted around a bit, because their stuff is more conspicuous, just as they were the last time there was a major change in the "party line."

o—0—o

At that, you've got to give credit where credit is due. Comrade Bimba has withstood the vicissitudes of Communist "party line" changes without once being replaced as leader of the Lithuanian section of the American Communist Party. He's been riding the Communist merry-go-round ever since I was a kid, and he's been grabbing the brass ring every time he's made the circuit, no matter who was operating the thing. How does he do it? I don't know, but he must be a pretty smart egg, since he's been at it successfully for such a long time.

IŠ BENJAMINO FRANKLINO AFORIZMŲ

Kas savo išminti nemoka paslėpti, tas yra kvailys.

***

Melagystė stovi ant vienos kojos, teisybė ant abiejų.

***

Kai mirtis užčiumpa mūsų ugnelę, tada dūmai pasako, ar mes buvome taukai ar vaškas.

Yra trys tikrai ištikimi draugai: sena žmona, senas šuo ir gryni pinigai.

***

Pamestos laimės dar niekas nėra atradęs.

***

Jei tu pinigus paskolini priešui, tu jį užkariauji. Bet jei paskolini draugui, gali būti tikras, kad neteksi.

Vinco Krėvės tragedija

Rašo J. V., Vienybės bendradarbis Europoje

(Tęsinys)

Prasidėjus deportacijoms ir naktiniams gaudymams, ir Krėvė išnyko iš Vilniaus. Jis kiek sukinėjosi po provinciją pas pažįstamus, nesiregistravęs ir viešai nesirodydamas ilgesnį laiką gyveno kažkur Panemūnėje prie Kauno. Taip jis nuo nacių slėpėsi ligi pat vokiečių okupacijos galo. Jo tikrą buveinės vietą žinojo tik jo visiškai patikimi draugai. Per juos tebuvo galima su Krėve susižinoti ar gauti iš jo raštų.

Taip nuo nacių slapstydamasis ir maskuodamasis rašytojas išgyveno ligi 1944 metų vasaros.

RAUDONAJAM TVANUI ATSIIEPIANT

O nuo tų metų pavasario raudonasis tvanas vėl kilo ir teleškavosi prie Lietuvos.

Hitlerio štabo pranešimai vis dažniau kalbėdavo apie rytų fronto "išlyginimus, sutrumpinimus, ištiesinimus"... Kaip paprastai, buvo skelbiama, jog į fronto linijas įsiveržęs priešas sumuštas, sunaikintas arba kietu žiedu paveržtas ir tuoj būsiąs sunaikintas, bet paprasti fronto "ištiesinimų ar sutrumpinimų" žodžiai niekam nebekėlė abejonės, jog padėtis kasdien darosi vis nepaprastesnė.

Nacių spauda iki paskutinės minutės tvirtino, jog Baltija bus ginama iš visų jėgų ir čia nebus daroma nė vieno žingsnio atgal. Kad įrodytų savo nepakeičiamą nusistatymą bet ko kia kaina išlaikyti pavergtą Lietuvą, hitlerininkai dar gegužės mėnesį jėga likvidavo ir išganijojo generolo Plechavičiaus Vietinę Rinktinę, kurią ne be pagrindo įtarė esant maskuota karine pajėga tinkamam momentui atėjus, skirtą Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Ką Dievas nori nubausti, tam atima protą. Ir kūdikiui buvo aišku, kad nacių Vokietija eina prie nusižudymo, skubedamą dar kelioms valandoms vergais paversti daugiau žmonių iš keršto ir apmaudo norėdama daugiau iššudyti, jau visai nebesirūpindama, jei kaimynų berybė neapykanta ir pasibiaurėjimas nacizmu dar vis didės.

Lietuvių politinis gyvenimas niekad nematė tokių brutalių ir stačiai beprotiškiausių persekiojimų, kaip tą pavasarį.

Pavykus dasikasti prie slaptojo lietuvių veikimo centro, tą pavasarį Geštapas vieną po kito ėmė areštuoti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komitete (VLIK) narius. Ypač skaudžiai nukentėjo kovinė rezistencijos organizacija — Laisvės Kovotojų Sąjunga. Daugybė atsakingų kovotojų buvo areštuoti, enkavedistų metodais kankinami Kauno, Vilniaus kalėjimuose, išdeportuoti į mirties lagerius Vokietijon, nukankinti, badu namarinti. Niekas nebuvo paleistas ligi pat Vokietijos galutinio sugniužimo.

Taigi Lietuvos nepriklausomybė hitlerininkų akyse buvo mirtinas nusikaltimas net ir tada, kai jau didžiosios sovietų patrankos pradėjo apdaužyti Berlyną, o generolo Pattono armijos jau veržėsi į Austriją ir Čekoslovakiją.

To fakto mes niekuomet nepamiršime!

Raudonajam tvanui atsiliejant, nežiūrint nacių paaštrėjusio siautimo, niekam tačiau neatrodė, kad Kremliaus armijos neštų Lietuvai išgelbėjimą ar palengvinimą.

Priešingai! Kapų nuotaika vėl užgulė kraštą. Rodos dar niekad nebuvo liūdnesnių dienų ir savaičių, kaip tą pavasarį. Rudasis hitlerininkų erelis savo nagais iš paskutinio įniršimo drasko Lietuvos kūną. Visi mato, kad jis greit turės paleisti šią auką iš savo nagų. Bet ją tuojau pagrobs laukinė kraujuota Sibiro stepų meška, kurios dantų žaizdos dar neužgijo ant Tėvynės kūno. Ir jokio kito išsigelbėjimo, jokios kitos išeities!...

REIKIA BĖGTI

Visa lietuvių tauta tarsi sustingo rūpestyje, neviltyje ir baimėje. Artinasi aisčių žemės kartybių apokalipsė.

Kaip kiekvienam kitam lietuviui, taip ir Vincui Krėvei artėjo naujo lemiamo apsisprendimo valandos.

Paprasčiausia ir vienintelišką galima išeitis:—reikės bėgti, reikia bėgti...

Bet kur, kaip? Į Vakarus, to lyn į Vakarus, bet kur į Vakarus...

Bėgti — tai mažiausias herojizmas! Tai prisipažinimas, kad pralaimėjai, kad tam nebėra kito kelio, nėra jokios kitos užtvaros, jokios kitos priemonės,--- bėgti, prapulti išnykti. Tu guodies tik viltimi, kad gelbėti savo gyvybę kūną, sielą ir sąžinę, ir tikiesi, kad išsaugojęs save tu vėl būsi kada Tėvynei naudingas ir reikalingas. Tavo atžvilgiu, mirtis ar vergija būtų beprasmiška, gal tik priešui sudarytų naudos ir malonumo, tavo kova nieko nenulemtų ir tik tave sunaikintų, ir išlikęs vieną dieną, kai padangės kitaip prašvis, tu vėl būsi reikalingas Tėvynei.

Taip daugelis galvojo. Galvojo taip turbūt ir Krėvė. Jam buvo aišku, kad Lietuvoje jis negali toliau liktis. Raudonojo tvano antrą kartą jis dabar nebūtų galėjęs pakęsti. O be to, ir tai gal svarbiausia, po deputatų mitingo pareiškimų visi tiltai sugriauti su raudonaisiais Maskvos carais.

Sovietų radijas savo laiku karčiai komentavo deputatų pareiškimus, ir ne viena pavardė buvo įtraukta į juodą sąrašą. Buvo pultas ir Krėvė, nors berods niekad taip smarkiai, kaip, pvz., prof. M. Biržiška už jo dalyvavimą vadinamoj Lietuvių Konferencijoj, kurią šaukė Rentelnas, norėdamas gauti lietuvių paramą mobilizacijoms...

Bet nors ir daug tyliau laikęsis, nors nuo vokiečių ir slapstęsis, Krėvė taip pat aiškiai suprato, jog su Sniečkaus ir Paleckio, su Cvirkos ir Venclovos banditais jis, nors ir buvęs Literatūros redaktorius, daugiau jau akis į akį nebegali susitikti.

Jei norėjo pagaliau paskutinį kartą gyvenime išsaugoti žmogaus garbę, lietuvišką sąžinę, kuri po nuodėmių išpažinimo turėjo sustiprėti, jei norėjo galbūt išsaugoti savo pliką gyvybę, — Vincas Krėvė turėjo bėgti į Vakarus!

LENGVA TAIP PASAKYTI

Lengva pasakyti: bėk ir gal išsigelbėsi...

Iš tikrųjų bėgti iš Tėvynės sunku, labai sunku. Kam to nėra tekę pačiam išgyventi, tas nelengvai gali suprasti, kokį skausmą nešasi tada su savimi žmogus.

Ne vienas iš senųjų Amerikos lietuvių, kadaise bėgę nuo caro žandarų, gal dar atsimena šį jausmą. Jo tiksliai nesupras tie, kurie važiavo iš Lietuvos į Ameriką "laimės ieškoti." Nors ir jie taip pat turėjo palikti Tėvynę, kur jie nebuvo suradę to, ko ieškojo ir norėjo, bet vis dėlto tai nebuvo Tėvynės palikimas per prievartą. Dar sunkiau šį jausmą tegalės įsivaizduoti tie, kurie gimė ir augo Amerikoje ir kuriems stačiai per sunkų suprasti situacijas, kad dvidešimtame amžiuje civilizuotas žmogus turi prievarta bėgti iš savo namų, išvejamas svetimo ir paskui gainiojamas, tarsi koks piktas laukinis žvėris...

Šio jausmo ypač nenori suprasti visi išgamos bolševikai. Tiek Rusijoj, tiek visoj Europoj, tiek Amerikoj. Jie jį ypač dabar tyčia užmiršo, patys nekartą kadaise būdami bėgimų ir tremtinių aukomis. Jie užmiršta, kad galimas dalykas, jog vieną dieną ratas vėl kitaip atsisuks... Ir tada pažiūrėsime, ką uždainuos šie išgamos, kai jų pačių sėbrams gal būt irgi pritaikinta panaši, dabar Kremliaus pastangomis sukuriama "tarptautinė teisė," — tai yra nors atimti teisę būti politiniu emigrantu. Jie pergreit pradeda pamiršti, kad kiekviena lazda turi du galu... Lietuviai, latviai ir estai šitą jų dabar kuriamą naują "tarptautinę teisę," be abejonės, gerai ir ilgai atsimins...

BĖGTI BUVO DRAUDŽIAMA

Bėgti man, tau ir jiems... Bėgti Vincui Krėvei. Bėgti žmogui, sulaukusiam šešiasdešimt metų, savo ilgo gyvenimo vakarui artėjant... Kada kaip tik artinasi laikas pailsėti, ramiai pasėdėti prie šilto židinio, kur tavo namai, tavo ilgų metų darbas, tavo rankraščiai, knygos, paveikslai, fotografijos, laiškai. Kur visur dvelkia tavo įsisunkusios sielos ir širdies dalelė... Kur tu praleidai vaisingiausias savo gyvenimo dienas. Kur išaugo tavo vaikai, kur rinkosi tavo bičiuliai ir artimieji. Kur tavo laistytos gėlės žydėjo už lango darželyje.

(Bus daugiau)

Čiurlionio vardo lietuviškų dainų ir šokių meno ansamblis Vokietijoje susiorganizavęs 1944 m. pabaigoje, per tą neilgą laikotarpį spėjo plačiai pagarsėti ne tik lietuvių tremtinių, bet ir prancūzų, anglų ir amerikiečių karių tarpe, o taip pat ir Vokietijos visuomenėj. Okupavus Vokietiją sąjungininkams, prancūzų Pirmosios Armijos vadas gen. deLattre pakvietė šį ansamblį būti jų Armijos teatru. Ansamblis turįs apie 40 narių (daugumoje Vilniaus universiteto studentai) buvo prancūzų karinės valdžios apgyvendintas gražiame Bad Diezling kurorte Austrijoj prie Bregenzo. Dabar apgyvendistas Dettingene gražioje viloje. Patalpas turi geras, darbui didelę gražią salę. Iki šiolei ansamblis jau yra davęs daugiau šimto koncertų visose zonose. Visur buvo mielai sutiktas ir labai gerai įvertintas prancūzų, amerikiečių, anglų ir vokiečių vietinės spaudos. Dabar jis yra gavęs pakvietimą ilgesniam laikui koncertuoti britų zonoje anglų kariuomenei. Ansambliui vadovauja jo dirigentas A. Mikulskis, tautiniams šokiams M. Baronaitė, kanklėms Mikulskienė, koncertmeister. A. Kiveris.

FRAGMENTAI

Tu, gražusis vakaro angele, kai saulė ilsis kalnuose, užžiebk skaidrų savo meilės žibintą: užsidėk spindulių vainiką ir šypsokis į mūsų nakties guolį! Šypsokis į mūsų meilę! Ir kai melsvu uždangalu dengi dangų, liek sidabrinę savo raselę į kiekvieną gėlę, kuri laikinu miegu užmerkia meilias savo akis. Leisk vakarų vėjeliui miegoti ežere. Švyturiuojančiam akim kalbėk tylos kalbą. Sidabro šviesa, nuplauk sutemą.

Netrukus tu dingsi. Tuomet vilkas ims kaukti, ir liūto spindinčios akis stebėlysis po tamsų mišką. Ir šventa raselė apklos mūsų avių vilnas.

***

O skaidrėjanti rytmeti, šventoji mergelė, tyrais baltais rūbais apsivilkusi, atrakink dangaus aukso vartus... ir liek šviesą žemėn! Žadink aušrą, kuri miega danguje. Leisk šviesai tekėti iš rytų kambario. Liek saldžią raselę budėjančiai dienai.

O skaidrėjanti rytmeti, sveikink saulę! Kelkis lyg medėjas einąs medžioti... ir pusbačiais apsiavęs, ateik į mūsų kalnus!

***

Kaip aš džiaugdamasis basčiaus po laukus, miškus... ragavau pavasario saldybės ir gėriau vasaros grožio, tarytum meilės karalaitė, kuri kažką pamatė beskraidant saulės spinduliuos!

Ji man parodė lelijų mano plaukams ir raudonų rožių mano kaktai, jis mane vedė per gražius savo daržus, kur jos aukso džiaugsmas auga ir klesti.

Mano sparnai sušlapo nuo saldžios gegužės raselės, ir Foebas uždegė mano garsų šėlimą. Jis savo šilko tinklu sugavo mane, ir savo aukso narvely mane įkalino.

Jis myli sėdėti ir klausyti mano giesmės. Juokaudamas, siaučia ir žaidžia su manim... ištempia auksinius mano sparnus ir tyčiojasi iš mano prarastos laisvės.

***

Šiandien, rytoj ir visą laiką kiekvieną dieną darosi žalesnė pavasario žolė. Mes kvėpuojame nauja gyvybe, bet su gamtos atbudimu maža tetampam išmintingesni.

Mirštanti gėlė pažįsta žemės ramybę. Vingiuotas augalas dar kartą graibsto šviesos. Mes kru tame ,o pavasaris gimdo mūsų jausmą. Pasaulis išvagotas žmogaus skausmu. Nes gamta pateisina savo ciklinius reikalavimus, gražindama sezonus iš pelenų į karštas žarijas.

Kaip ateitis įvertina darbus tų, kurie nesėja meilės sėklą, kad išsklaidytų tamsą?

Mes burnojame žiemą, niurname į pamestą dienos skausmą, ir vis dėlto ugdome žiauresnę tamsybę, kaip ir žiauriausią šaltį!

***

Linksmi metai gimė iš rasoto kalno... Šypsosi ant mano galvos ir kopia į liepsnojantį vežimą. Laurų vainikas tamsina jauną mano kaktą, ir tekantis skaistumas spinduliuoja viršuj mano galvos.

Mano kojos sparnuotos, kai rasotoj pievelėje sutinku aš savo merginą, skaidrėjančią, tarsi ryto aušra. O palaimintos šventos kojos, tarytum angelo sparnai. O palaiminti sąnariai, liepsnoją dangiška šviesa!

Ji — tarytum tviskąs angelas danguje nekaltybės ir švento džiaugsmo metu. Linksmas piemuo liaujasi dainavęs, kai išgirsta angelų kalbos muziką.

Kada ji kalba, aš girdžiu dangaus balsą. Kada ji vaikščioja, viskas aplinkui tyra. Visi laukai atrodo rojus. Kiekviena ramybė — prieglauda. Kiekvienas kaimas buveinė šventom kojom.

V. J. Budrikas

Prarijo mano vaika...

Eina ir eina pro šalį traukiniai. Suodžių pilnas daržas, apnešti agurkai, taboka. Lango negalima pradaryti. Ir nereikia: pakanka oro. Jaunų prasimanymas — vėdinimas. Visą amžių — žiemą ir vasarą, dieną ir naktį — užsidaręs nei sirgo, nei užduso. Dievui dėkui, septinta. Tegu tik tiek sulaukia. Boba prasimanydavo nagi šluodama grynčią pradaryti duris, ale kas jai leis šilumą vėjams atiduoti. Ne taip lengva žabų pririnkt, šlapi išdžiovint, sukapot. Kiek sunkiau sūnui uždraust buvo. Tas atidarys visus langus, su armonika atsisės ir gros, kol pilna gryčia prisirenka. Et, jaunas—durnas: nėra ko pykti. Antaniukas, taipgi... Buvo... Kaipgi, geras, o galva!... Prakeikti, išvedė...

Eina traukiniai vienas po kito. Bėga judošiai. Tegu... Tegu duos į uodegą, tegu pajunta kailio brangumą...

Senis negalėdavo į juos ramiai žiūrėti. Dirbdavo, kaipgi, reikia gyventi, o prie geležinkelio darbo netrūksta. Bet visada širdį sunkesnę nešiodavo, negu kastuvą ar kirvį. Einant iš paskos norėdavo kartais pakelt ir smogt... Ne, kaip gi taip, į žmogų... Neduok Dieve. Slapčia žegnodavos paskui ir su "Sveika Marija" varydavo velnią iš minčių.

Į žmogų... O Antaniukas ar ne žmogus? O jį kaip šunį... Miške ir užkasė. Nei kapo, nei kryželio... Ir už ką? Ir jis pats — tėvas — lig šiol nežino dar už ką, o Antaniukas jau dveji metai guli. Kad bažnyčion nėjo? O kas jums darbo, ėjo jis ar nėjo! Jauni visi retai eina. Senatvėj atsimels. Darbininkas, muzikontas, balsingas, visiems draugas, prietelius, šviesus žmogus: laikraščius ar gi daugelis kaime skaito? Net seniūnu į galą... E, gal tas ir pražudė. Nenorėk didesniu būti už kitus, pražūsi. Sakydavo, ar gi klausys. Jauni išmintingesni: laikraščiai, knygos, suėjimai, prakalbos...

Senis pasitaiso, užkelia kitą koją ant suolo, pakrapšto pypkę ir vėl užsispyręs sėdi. Jokio darbo nedirbo šiandien ir nedirbs. Džiaugias. Žiūri pro langą į praeinančius traukinius ir džiaugias.

— Bėga prakeikt... Tegu.

Toli dunda duslūs šūviai. Vakar ligi pusiaunakčio žiūrėjo, kaip rytuose degė. Sako, jau eina ant miestų... Tai krinta svietas kaip musės, o krito ir Antanelis, niekuo nekaltas.

Ale visgi baisu, kai žmonės taip vienas kitą muša. O, teko matyt. Kaipgi, ėjo su visais, mušė visokius. Neturėjo dą visi nei šoblių, kiti buvo su basliais ir kirviais. Atsimena, nudobė ir pats miške vieną svetimą ,guzikuotą, nespėjo tas nė šoblės ištiesti. Karštuolis buvo jaunas, kaip ir Antanėlis. O kaip gi: neduosi jam galvon, jis į tave puft ir baigta. Na, dabar savi savus įmanydami sudraskytų...

Ir mokytų dabar pilna, ale vistiek mušasi. Kada gi žmonės į protą ateis? Negalėtų visi gyvent broliškai? Žemė užaugino tiek, kad užtektų visiems. Tik dirbk, nespėsi suvalgyt. O dabar, kaip šunys: arr, arr, arr į vienas kitą. Išvežė, išgrūdo kažin kur šeimynas. O tų vaikų klyksmas, o moterų raudojimas... Kur gi ir kam? Geri buvo žmonės, ko gi užkliuvo, kam išplėšė nuo žemės ir šiltų gryčių? Ir paskui vėl, pilni miškai su šoblėm, pazarai, muštynės. Ir tada jaunųjų šaudymas... Andai ir Pranienės Juza, ir bagočiaus bernas, ir milicininkas, ir Antanėlis...

— Prarijo mano vaiką...

Spragtelėjo stipriau patraukta pypkė. Suūžė aplink gryčią vėjas. Toli garsiau sudundėjo.

Senis atsistojo, atsinešė iš pečiaus pusę puodo apyšalčių batvinių, išsitraukė iš staliko duonos riekę. Vėl atsisėdo prieš langą.

Sako, vis sužeistus veža. O anar šonan — visokius "brajus" ir sveikus žmones. Kaip gyvulius skerdimui...

Vakar matė kelis traukinius, pilnus ne kareivių. Sako, ponai iš miestų bėga. Kiti net ant vagonų ir garvežių užlipę, matyt, nebėra vietos.

Bėga dabar visi, o Antanėlis niekur neišbėgo...

Staigiai padeda šaukštą.. Pastumia puodą, duoną įmeta stalikan. Išeina iš gryčios ir atsisėda ant slenksčio. Apsiniaukę, gal bus lietaus. O ir diena gal jau baigias. Kaip gi čia išėjo: nei mirė kas, nei šiaip kas atsitiko, o jis visą dieną be jokio darbelio. Nebėra pačios, tai būtų:

— Bijok Dievo, tėvai, bijok Dievo. Smertelnas griekas šitaip tinginiaut.

E, dabar vienas. Nori — dirba. Nenori — nedirba. Grieko nebijo. Negi Dievas toks vaiviškas, kad dėl kiekvienos "glupstvos" pyktų. Dirbi gi žmogus. Ale užeina negaliavimas arba ir taip va — apsimislyt noris imi ir pratinginiau ji dieną. Žmogus negi užsukta mašina, kad be perstojo eitų. Ir palengva braškėdamas sudyla. Et, žmogus taip nieko gera ir nematai: eini, eini ir matai, kad jau galas. Kiti ir pakeliui suklumpa...

Kažkas nuo kaimo atbėga. Nežinia, kas tenai besideda. Seniai būta. Kas gi čia dabar taip skuba? A, Jonas...

— Nemirė, dėde. Ale visas kaimas nerimsta. Sako, jau miestai griūva. Sako, čia eis ir pro mus. Gali sudeginti. Bagočius išbėgo. Pinigų turi, sako, per sieną pravažiuos. Mėsas, rūbus, grūdus visi kasa žemėn. Seniūnas kinko arklius, ruošias kažin kur. Bėgu arčiau prie geležinkelio, sako, daug "suronytų" veš. Noriu pažiūrėt.

— Šitaip...

Jonas pasiraito kelnes ir —

— Kiti džiaugias, sako: mūsiškiai ateina, bus geriau... Sako, mes iš visų miškelių išoksime, parodysime. Taigi, ir Antanas užkastas, dėde...

— Bėk, durniau! Išmanai tu...

Jonas žvilgteri nustebęs į senį ir nueina.

Tikrai diena jau baigėsi, ir patamsėje ne vien tik nuo dūmų. Visas dangus storų debesų pilnas, tik siauru pakraščiu vakaruose kruvini saulėlydžiai nusitesę. Vėjas auga ir jo švilpimas maišos su vis garsesniu trenksmu. Gryčiutės galas ir žilvičių kelios šakos nusidažo raudonai nuo kylančios rytuose pašvaistės.

Senio galva palinko, o suspausta visu delnu pypkė užgeso.

— Ko dabar čia kiūtai? Ar nematai, kas dedasi? Bėga velniai, o mūsiškiai ateina. Dabar mes jiems parodysime! Mes išsikasime vaikus atkeršysyme prakeiktiesiems!...

Pranienė, kaip strėlė, nulėkė pro šalį.

Senis pakelia galvą ir atsistoja.

— Tenai jis guli, ano miškelio pakrašty. Prieš tėvo langus užkasė...

— Eisiu, atkeršysiu ir aš.

Suspaudė senis kumščius.

Tiktai kur eit, ką daryt, jis nežinojo. Paspyrė iškritusią pypkę. Į kažką ištiesė kumštį.

— Vieną teturėjau. Kaip ąžuolas buvo vyras. Išvedė, sušaudė... Tylėjau. Senas, ką aš galiu. Dabar ateina, ateina mūsų... pasitiksiu, visa pasakysiu. Parodysiu tuos, katrie paskui džiaugės, tiešijos... Pasakysiu, ką šnekėjo... Visą kaimą iššaudys... Visus įskųsiu, visus. Tegu prakeiktieji...

Saulėtekiai pradingo gaisrų pašvaistėse, ir buvo nežymu, kada pasibaigė naktis, kada prasidėjo diena. Aidėjo šūviai. Per kaimą važiavo mašinos ir ėjo nauji kareiviai.

Senis buvo tarytum priaugęs prie žilvičio. Visą naktį jis prastovėjo čia išplėtęs akis ir kažko laukė. Pamatęs prie kaimo kareivius, šoko ir plačiai žegno damasis bėgo į juos. Karininkas atsigręžė, nusispiovė ir ištiesė pistolėtą...

— Palaukit, aš viską jums pasaky...

Debesys prasiskyrė ir ištriško kruvini spinduliai. Vėl nauja diena, o šitoj žemėj — kapai, kapai...

Alė Nakaitė

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

— Kapitonas Kasijus Calchunas, — perskaitė vienas teismo narys, kuriam Stampas įteikė popieros skutelį.

Išgirstoji pavardė padarė didelio įspūdžio. Minia greit įsitikino, kad tikru žmogžudžiu yra Kasijus Calchunas. Apžiūrėjęs popiergalį, teisėjas paprašė Stampą tęsti savo parodymus toliau. Senas medžiotojas ėmė pasakoti, kaip ir dėl ko jis Kasijų įtarė, kaip jį sekė, kaip pastarasis stengėsi pagauti raitelį be galvos ir tam reikalui apsimainė su Isadora arkliais ir kaip mėgino išimti iš užmuštojo klastingąją kulką.

Stampo parodymų toliau nie kas nė neklausė. Susirinkusieji tereikalavo greičiau teisti Calchuną, o Morisą Geraldą praleisti. Teisėjas su tuo sutiko ir tris kartus šaukė naują kaltinamąjį. Bet šis nesirodė. Imta visur ieškoti, bet veltui. Pagaliau kažkas pranešė, kad Kasijus, sužiūrus miniai į raitelį be galvos, pasinaudojo proga ir pagriebęs savo arklį pabėgo į stepus.

— Sugaukite jį! — šaukė minia ir apie penkiasdešimt raitų žmonių puolė jį vytis.

Pirmiausiai skriejo ant savo įstabiai patvarios kumelės Zebas Stampas.

— Atveskite jį gyvą ar mirusį, — pasigirdo tvirtovės komendanto balsas.

Niekad dar Calchuno gyvybė nebuvo tokiame pavojuje, kaip kad dabar. Dairydamasis aplinkui, jis ginė savo mustangą ir džiaugėsi, kad gavo iš Isadoros tokį puikų ir veiklų žirgą, kuris gali jį išgelbėti. Tolumoje buvo matyti miškas, kuriame buvo lengviau pasislėpti. Už miško tekėjo upė. Jis skubėjo kuo greičiau ją pri joti, perplaukti ir atsidurti teritorijoj komančų, kurie neapkentė baltųjų ir už baltojo žmogaus užmušimą galėjo priimti Calchuną labai meiliai. Tiesa, apleidęs Teksasą, nustos ir viso savo turto, visos sodybos. Betgi gyvybė brangesnė už viską!

Mustangas skriejo kaip viesulas, vykliai buvo toli, gi miškas čia pat. Calchunas jau kuo ne džiaugėsi. Bet nejaugi Dievas leis žmogžudžiui pasislėpti žmonių teisybės nenubaustam?

Pasilikę aikštėje žmonės, žiūrėję į pasiutusį Cadchuno bėgimą, ėmė nervuotis ir pykti, kad piktadėjas gali pabėgti nenubaustas. Besiveją jį raiteliai ėmė atsilikti ir net didesnė jų pusė sugrįžo atgal.

(Bus daugiau)

ĮVAIRŪS SKAITYMAI

DIDIS IŠRADĖJAS THOMAS EDISONAS

(Penkiolikos metų mirties proga)

Žmonės seniai žinojo elektros energiją, tačiau šviesai naudoti ji buvo pradėta tik prieš kelias dešimtis metų. Elektros savybes pirmasis suprato amerikietis Thomas Edisonas, miręs prieš 15 metų. Jis išrado elektros lemputę. Bestebėdamas įvairius elektros reiškinius, Edisonas patyrė, kad elektros srovė eidama per plonutį anglies siūlelį, ji įkaitina ligi švitėjimo. Tad pradėjo jis siūlelius kaitinti, daryti bandymus. Pradžioje nesisekė. Bandymai nedavė gerų rezultatų, nes anglies siūleliai labai greit perdegdavo. Edisonas sumanė kaitinimo veiksmą atlikti inde, iš kurio išsiurbtas oras. Nesant deguonies anglies siūleliai nesudegė ir tuo buvo atidengta visa elektros lemputės paslaptis.

Edisonas yra padaręs labai daug visai žmonijai naudingų išradimų. Tai buvo žmogus, apdovanotas labai mikliu protu. Betgi jis buvo vaikas visai neturtingų tėvų, paprastų darbininkų. Dar tik dešimtus metus eidamas Edisonas buvo priverstas jau pats užsidirbti duoną. Toks mažas sunkaus darbo dirbti negalėjo, o atitinkamą tarnybą niekur negalėjo gauti. Vertėsi pardavinėdamas gatvėse laikraščius. Turėdamas 12 metų Edisonas apkurto. Kartą jis stovėjo su laikraščių pundu perone ir laukė traukinio su naujienų ištroškusiais keleiviais. Pro šalį eidamas vienas konduktorius pagriebė jį už ausų ir pakėlė aukštyn. Praėjus dviem savaitėm Edisonas buvo jau kurčias. Tačiau perdaug dėl to nenusiminė. Patyręs apie savo nelaimę jis ėmėsi uoliai skaityti visokias knygas ir per keletą metų buvo tiek išsilavinęs, kad galėjo lygintis net su gimnazijas baigusiais.

Iš mažens gavęs užsidirbti pragyvenimą pats savo rankomis Edisonas suprato, kad tik darbas yra žmogaus laimė pasaulyje. Jis dirbo atsidėjęs, mokinosi, lavinosi, kad tik daugiau ir patyrimo prisirinkų. Pardavinėdamas laikraščius jis užsidirbo pinigų, bet visus juos išleisdavo knygoms pirkti. Paaugėjęs metė laikraščių pardavinėjimą ir panoro būti telegrafistu. Jo kurtumas buvo gana keistokas. Šiaip garsų negirdėdamas jis puikiausiai girdėjo stuksenimą. O telegrafistui to tik ir tereikėjo. Kurtumas šį darbą dirbant jam buvo net naudingas, nes pašaliniai garsai netrukdydavo. Būdamas telegrafistu jis pasižymėjo. Veikiai pradėjo daryti įvairiausius bandymus ir tuo iškilo.

Vienam kitam išradimui pavykus, Edisono medžiaginė būklė taip pat pagerėjo. Sėkmingai pardavęs savo išradimus jis susidarė pakankamai lėšų tolimesniam darbui ir pragyvenimui. Pasisekimo pasiekęs jis ir toliau nemetė darbo, o dirbo ne dėl garbės ir ne dėl pinigo, o todėl, kad pasaulis gautų kuo daugiausiai gyvenimą palengvinančių naujanybių.

Dar mažą Edisoną matydavo žmonės ne kartą sėdintį ant redakcijos namų slenksčio ir atidžiai ką nors beskaitantį. Dar mažas būdamas jis nepraleido veltui nė vienos laiko valandėlės. Kai kiti laikraščių pardavėjai, belaukdami atspausdinant laikraščius žaidė ir išdykavo, Edisonas dirbo. Jis puikiai suprato, kad laiko žmogus turi nedaug ir kad reikia jį išnaudoti iki paskutinės minutės. Laiko branginimas ir darbo pamėgimas padėjo Edisonui iškilti ir laimėti. Vargšas berniukas, net mokyklos suole nesėdėjęs, tapo garsiu žmogumi vien savo pastangomis.

T. A. Edisonas mirė 1931 m. Tačiau žmonija amžinai neužmirš šio savo didžiojo geradario. Jis taip pat yra puikus pavyzdys visiems, kurie sako, kad pasisekimo gyvenime gali turėti tik tie, kurie turi galimumo mokytis ir iš mažens yra medžiagiškai aprūpinti. Pasirodo, kad svarbu ne sąlygos, o didelis pasiryžimas ir noras laimėti.

Žemės drebėjimų muziejus

Rečiausias ir nepaprasčiausias muziejus tai žemės drebėjimų muziejus Jokahamoj, Japonijoj. 1923 m. Jakahamoj įvyko žemės drebėjimas, kurs per keletą minučių pavertė uostą į griuvėsių krūvą ir didžiulius kapus. Muziejuje surinktos fotografijos, modeliai, panoramos, vaško figūros vaizduojančios, kaip įvyko drebėjimas: žmonės krinta į atsivėrusias bedugnes, milžiniški pastatai sugriūva kaip kortų namelai, keleiviai iš laivų puola į jūrą. Muziejuj yra daug originalių žemės drebėjimo liekanų: medinis namas visai prasmegęs į žemę, vaiko lopšys stebuklingai išlikęs tarp griuvėsių, sulamdytas tramvajaus vagonas... Lentelės ir diagramos rodo per paskutinius du šimtmečius Japonijos pergyventus žemės drebėjimus.

JULIUS CEZARIS — PIRMUTINIS ŽURNALISTAS

Italijos nacionalinė žurnalistų sąjunga anąmet išrinko savo patronu Julių Cezarį. Ta garbė jam parodyta ne kaipo karo vadui ir valdovui, bet kaipo pirmajam Romos žurnalistui. Jis įkūręs pirmąjį Romos laikraštį "Acta diurna," kuriame buvę skelbiami paties Cezario rašyti valdžios pranešimai. Kadangi Acta diurna pirmasis Europoj išleistas laikraštis, Cezaris turįs teisę į pirmojo Europos žurnalisto titulą.

APIE ILGAMEČIUS

Klausimas kaip išlaikyti ilgą amžių vis domina žmones. Paskutiniuoju laiku vyrauja įsitikinimas, kad ilgiausiai gyvena, tie, kurie negeria, nerūko, susilaiko nuo mėsos. Tuo tarpu anglų biologas Grefas ištyrė 43 vyrus ir 81 moterį, kurie pasiekė 100 metų, bet nerado jų tarpe nė vieno vegetaro, visi mėgę mėsą. Daugumas tų ilgamečių vyrų neatsisakydavo išgerti, o nerūkančių buvęs tik vienas. Pažymėtina vien, kad visi tie šimtamečiai daug vaikščioję pėsčia.

4. APIE BŪSIMĄ LIETUVĄ...

KUOLAS, KURIS TURI SULŪŽTI

Neseniai man teko kalbėtis su vienu mūsų "ištikimu demokratu." Kalbėjomės, apie tai, kuo esu baigęs pereitą savo straipsnelį, būtent, kad būsimoje Lietuvoje demokratijos ratams bus keliai geresni. Ir štai — stebėkitės! — tas vienas iš didžiausių demokratų, kuriam nei iš tolo negalima prikišti smetonininko vardo, susimąstęs sako: "Taip taip taip, bet kai pasižiūri dabar į naujai atgijusias Vakarų Europos demokratijas, tai ir baimė ima. Keliai jų ratams tai neblogi, bet kur tik pažvelgsi, ten pamatysi po didelį kuolą demokratijos ratuose. Ir tie ratai negali kaip reikiant suktis..." — "Būtent?" — klausiu. "Ogi komunistinės partijos! Da bar visur yra apsidrausta nuo fašistų ar nacių. Jiems neleidžiama dalyvauti politiniame veikime, neleidžiama dalyvauti net balsavimuose, kad jie negalėtų demokratijos duodamų laisvių išnaudoti pačiai demokratijai pasmaugti, kaip tai jau daug kur jie yra padarę. Tas, tiesą pasakius, nėra labai demokratiška, bet nieko nepadarysi, tokio apsidraudimo demokratijai reikia. Bet visa bėda, kad tas suvaržymas ne visiems antidemokratams taikomas. Komunistai, kurie neabejotinai siekia savo diktatūros, tuo tarpu visur naudojasi pilnomis laisvėmis, o kaikur net privilegijomis. Visi kiti privalo drauge su jais dalyvauti savo kraštų reikalų lėmime, bet drauge ir bijo, kad jie klastingai išnaudos turimas laisves kaip tik demokratijai pasmaugti. Iš to susidaro visoks "stumdymasis," veidmainiavimas, nepasitikėjimas ateitimi... Vėl prasideda kalbos, kad demokratija tik padeda komunistams pasiekti diktatūros, ir vėl prasideda dairymasis į visas šalis, kokių čia priemonių prieš tai griebtis. Ir vėl daug kur darosi populiari paprasta mintis — jeigu jau vis vien turi ateiti diktatūra, tai turi būti būtinai komunistiška, aiškiai diriguojama iš svetimo krašto? Sako, verčiau jau kokia nors sava... Viešai taip dar mažai kas kalba, bet ne viešai tokia mintis plinta... Demokratijai, kažkaip, ne labai sekasi...

Taip, pastebėta teisingai. Išskyrus Ameriką ir Angliją, demokratinė santvarka beveik visur jaučiama labai nemalonų ir gana stambų kuolą savo ratuose... Tai gal būsimai Lietuvai reikia ieškoti ko nors kito? Kodėl gi ne tik mūsų "ištikimieji" demokratai, bet net tie, kuriems taikomas buvusių smetonininkų vardas, vis dėlto apsisprendžią už demokratinę santvarką būsimoje Lietuvoje. Ar tai tik todėl, kad dabar tokia mada šitaip kalbėti?

Drįsčiau tvirtinti, kad tam yra ir kitų argumentų, ne vien mada. Ir svarbiausia iš jų tas, **kad tuo metu, kai Lietuva galės savarankiškai tvarkytis, tas kuolas, kuris ir dabar ir praeity vis painiojosi demokratijos ratuose, turės būti jau sulūžęs.**

Kaip gi mes vaizduojamės Lietuvos savarankiškumo atgavimą? Ar to galima tikėtis tol, kol komunistinis imperializmas yra pilnoje savo galybėje? Aiškiu — ne! Lietuva, kaip ir visa eilė kitų kraštų, gali pradėti tvarkytis tikrai savarankiškai ir ramiai, su pasitikėjimu savo ateitimi, kai ji bus pasmerkta visame pasaulyje lygiai taip, kaip yra sugniužęs ir pasmerktas fašizmas bei nacizmas. Ar tai kada įvyks?

Jeigu neįvyks, tai neįvyks ir viltys atgauti laisvę visai eilei tautų. Priešingai, tada dar daug kitų tautų praras savo laisvę. Bet mes tikime, kad tai vienu ar kitu būdu turi įvykti, nes tikime, kad melas pagaliau turi nusileisti tiesai. O tam įvykus, bus sulūžęs kuolas, kuris kliudo suktis kiekvienos demokratijos ratams. Šis kuolas ir praeityje yra buvęs viena iš svarbiausių priežasčių, dėl to daugelis iš mūsų nusivylė demokratija ir tapo jai "nebeištikimi," tapo, moderniškai tariant, "fašistuojančiais"... Tačiau tikintis, kad tas kuolas būsimos Lietuvos laikais turės būti jau sulūžęs, visi daug drąsiau kalba apie būsimą Lietuvos demokratiją.

Dr. K. Vingėla.

LIETUVIŲ BUITIS BRITŲ ZONOJE

(Mūsų korespondento Vokietijoje)

STEIGIAMOS MOKYKLOS

Berods, esu anksčiau rašęs, jog šalia bendro lavinimosi mokyklų lietuviai suskato steigti ir specialiasias. Vienos tokios specialiosios, būtent žem. technikos mokyklos Liubeke laikome jau įvykusiu faktu. Apie 150 jaunuolių joje mokosi amato. Šį įvykį tenka pabrėžti ypač todėl, jog gyvenant ištrėmime šitai neabejotinai pravers. Žada tokių mokyklų steigti daugiau. Be to, reikia žinoti, jog beveik visose stovyklose veikia eilė kursų, k. a. kalbų, buhalterijos, mašinraščio, šoferių, gailestingų seserų ir pan. Laiką iš tikrųjų daugelis DP leidžia neveltui.

ORGANIZACIJOS

Organizacinė veikla daugiau pasižymi skautai, kurių, tur būt, jau nevienas tūkstantis. Ši organizacija gražiai atgaivina buvusias savo tradicijas Lietuvoj, kur išties buvo atsiekta nemažų vaisių. Skautai, kaip tarptautinė jaunimo organizacija, kilusi Anglijoj, ir dabar nuoširdžios paramos sulaukia iš britų įstaigų bei pavienių asmenų. Tačiau skautų vadovybėj būta ir esama, atvirai tariant, nesklandumų, nesutarimų, kas turėtų valdžios vairą paimti. Su laiku, reikia laukti, išdils ir šie nesklandumai, nors dabar skautų veikloje tai driekiasi raudonu siūlu.

Politinių organizacijų, oficialiai leistų, Vokietijoj lietuviai dar neturi. Betgi polit. organizacijų užuomazgų matyti ir jausti. Kiek girdėti, norima atgaivinti visos tos politinės srovės, kurios anksčiau egzistavo Lietuvoj. Žinoma, dabar naujai atgaivinamos organizacijos turės atitinkamų niuansų, kilusių taikantis naujom apystovom. Ankstyvesnioji tautinė stovykla dabar buriasi į vad. demokratų partiją, kurios steigiamasis suvažiavimas kovo mėn. pabaigoj įvyko Wiesbadene. Reikia manyti, jog ir kitos politinės srovės nesnaudžia ir vėl nori su savo programa viešai pasireikšti. Leidus Vokietijoj veikti politinėms organizacijoms, aišku, ir mūsiškių susirūpinimas atgaivinti politinę veiklą yra visai suprantamas.

Lietuvių tremtinių vaikučiai britų zonoje

Švedijos vyriausybė išmokės Baltijos pabėgėliams už jų laivus 6 mil. kronų

Visų Baltijos pabėgėlių laivai, su kuriais jie pasiekė Švedijos krantą, buvo specialių švedų vyriausybės potvarkiu konfiskuoti. Sovietai pareiškė švedams, kad tie laivai priklauso ne privatiems asmenims, bet sovietų vyriausybei, ir dėl to švedai privalo juos grąžinti atgal. Švedai, žinoma, sovietams nusileido, laivus konfiskavę grąžino atgal, bet kartu pažadėjo pabėgėliams atsilyginti. Tam reikalui paskirta komisija dabar svarsto atlyginimo prašymus, ir jau išmokėjo pabėgėliams (daugiausia estams, po to seka latviai ir lietuviai su keliolika žvejų laivų) apie 2 mil. kronų. Iš viso buvo konfiskuota 700 pabėgėlių laivų, už kuriuos švedai išmoka jų savininkams pabėgėliams 6 milijonus kronų.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. L 5081 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 616 Halsey Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JAMES J. SEXTON, JR.
616 Halsey St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 19261 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 261 Smith Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MICHAEL ASSANTE & FRANK ASSANTE
261 Smith St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. DB 771 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 8823 — Avenue L, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MORRIS GOODMAN
8823 — Avenue L, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8674 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 291-3 Kent Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN ASTRAB
291-3 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5109 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 56 Columbia Place, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CENTRAL GALICIA REST. & BAR, INC.
56 Columbia Place, Brooklyn, N. Y. C

NOTICE is hereby given that License No. RL 6142 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 89 Atlantic Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOAQUIN VIEIRO
89 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y. C

NOTICE is hereby given that License No. RW 462 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at reall under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2251 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LUIGI SPASIANO
2251 Church Ave., Brooklyn, N. Y. C

REGENT Toy Shop
James J. Dirsie, sav.
28-30 Market Street
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 2275

Lietuviška Užeiga
IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street
AMSTERDAM, N. Y.

STOKNA'S Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets kampas
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 96

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav
Važiuojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

Rupšio Restauranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Kanapickas Kepykla
Lietuviška ir amerikoniška duona,
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

J. AKULIONIS
Sveikinimų atvirutės įvairioms progoms. Naujausi laikraščiai.
Vaisvandeniai ir saldainiai.
278 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.

ADOLFAS BRAZINSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.
Tel. ELizabeth 2-3187

MAISTO PREKYBA J. BERZGELA
121 SCHUYLER AVENUE
KEARNY, N. J.

T. WANCEVICH
TAVERN
123 SCHUYLER AVENUE KEARNY, N. J.
Tel. Kearny 2-6190

JOHN V. BALTRUKONIS
INSURANCE & REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
TEISINGAS, SĄŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS
81 FOREST ST., KEARNY, N. J.
Tel.: Kearny 2-3237.

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3249.

LITHUANIAN PRESS
Adelė Laukžemytė, vedėja
Atlieka įvairius spaudos darbus. Mėnesiniai kalendoriai, kortelė ir tikietai.
199 NEW YORK AVENUE,
Newark, N. J.

LIBERTY BAR
V. Staras ir J. Siess, sav.
112 VAN BUREN STREET
netoli Penn. stoties
NEWARK, N. J.

LOUIS GAUBAS ir SUNUS
Vestuvių ir dovanų žiedai.
Kryželiai, papuošalai moterims.
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
14 WILSON STREET
NEWARK, N. J.

PETRAS KURTINAITIS
Siuva drabužius iš geriausių medžiagų.
113 FERRY STREET
NEWARK, N. J.

JOHN PRAVILIONIS FOOD MARKET
MĖSA IR GROCERIAI
Priima užsakymus telefonu.
107 ADAMS STREET
NEWARK, N. J.
Tel. Market 3-6082

Memories of Lithuania RADIO HOUR
Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.

Normandie Cocktail Lounge
SAM MAGEE, savininkas
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5270

HOTEL EMBASSY
Veronika ir Petras Valašinai, savininkai
Atpigintos kainos žiemos metu—Atdara ištisus metus.
10 So. Michigan Avenue Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-0908

JURGIO KAMINSKO SŪNŲ DEPT. KRAUTUVĖ
MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ DRABUŽIAI
Visokeriopas namams įrengti reikmenys
KAYS DEPARTMENT STORE
152 FERRY STREET NEWARK, N. J.

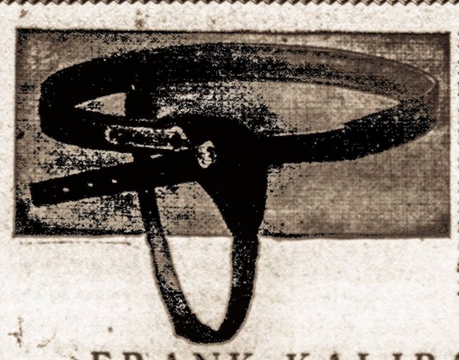

Reptūros diržai yra pritaikomi kiekvienam šios pagalbos ieškančiam. Diržai su spiroklėmis ir kitokiais naujais pagerinimais.. Tokius diržus gausite šioje lietuviškoje vaistinėje.

FRANK KALIBAT'S
199 FERRY STREET kampas Polk St. NEWARK, N. J.

SVARBIAUSIAS MOTINOS SIEKIMAS

Kai žmonės kariauja, gimimai dažnėja. Gamta, nepakęsdama trukdymų, griebiasi visų priemonių atstatyti žmonių jėgas ir užpildyti karo padarytas pragas --- faktas kad karo metu ir tuoj po karo gimsta daugiau berniukų, kaip mergaičių.

Bet ir Gamtos darbas šiuo atžvilgiu nėra taip lengvas, kaip būdavo seniau.

Šiandien jauni vyrai ir jaunos moterys turi aukštai išlavintą pilietybės pareigų supratimą. Jie žino, kad kova dabar eina už pasaulio ateitį. Jie jaučia prievolę sukurti tokį pasaulį, kuriame jiems ir jų vaikams būtų galima taikoj laimingai gyventi. Ir dabar jauna sąžininga moteris turi išspręsti klausimą, ar šis pasaulis tinka tam, kad davus jam naują gyvybę.

Mūsų laikų jaunimas nėra sentimentalus, jis aklai neina instinktų rodomų keliu. Jaunuoliai, patys gali drąsiai ir ryžtingai pasitikti gyvenimą, bet savo vaikams, vadinasi būsimoms kartoms, jie reikalauja patikrinimų, nori kad jų vaikai paveldėtų geresnį ir saugesnį pasaulį. Spręsti šį klausimą tenka moteriai, nes vyras ir žmona jungiami meilės ryšių ir būdami laimingi tų ryšių plotmėje, ne vienodai jaučia šios problemos svarbumą.

Vyriškas instinktas kursto ir ragina vyrą įamžinti save, duoti pradžią naujai gyvybei — joks vyras negali sakyti pasiekęs savo ambicijų, jei nepalieka pasaulyje naujos gyvybės, kuri tęstų jo iš kitų paveldėtą ir šiai naujai gyvybei perduotų gyvenimo siūlą. Šis išsilaikymo ir įsiamžinimo instinktas yra jautriausias pavojaus metu. Ir to pavojaus metu kiekvienas sau mano, kad jis išliks gyvas, nepaisant tai, kas ir kaip turės žlugti.

Moteris yra praktiškesnė už vyrą, nors ji ir labiau pasiduoda pojūčiams, ir ši problema jai atrodo sudėtingesnė. Ji toliau į priekį nubėga savo mintimis, ji dažnai ima į savo rankas net ir tas pareigas ir prievoles, kurias mūsų seneliai palikdavo Dievo valiai, nors jai ir ne visada pasisekdavo eiti tas pareigas.

Pagrinde moteris nori kūdikio, nes ji instinktyviai žino, kad be kūdikio jos gyvenimo paskirtis nebus baigta. Bet šis instinktas yra grynai egoistinis, o tai dar kartą įrodo, kad moteris taip, kaip ir vyras, yra įrankis, kuriuo Gamta siekia savo tikslų.

Moteris — dažnai taip gali būti — nori kūdikio dėl to, kad ji žino, jog gyventi ir būti vis dėlto saldu ir gera, nepaisant visų vargų ir kentėjimų, nepaisant asmeninių nusivylimų ar net ir visos tautos nelaimių. Gal ji nori kūdikio ir dėl to, kad bijo vienumos senatvėje. Bet labiausiai ji nori kūdikio dėl to, kad nesąmoningai ji nori įrodyti — ir tikrai moteris gali tai įrodyti — jog mirtis dar nėra viso galas. Tokį įrodymą jai teikia nauja, jos viduje jaučiama, paskui jos rankų glamonėjama gyvybė, kuriai pirmąją kibirkštį įskėlė jos vyro meilė.

Tai svarbiausi ir pagrindiniai motinos jausmo ir noro akstinai.

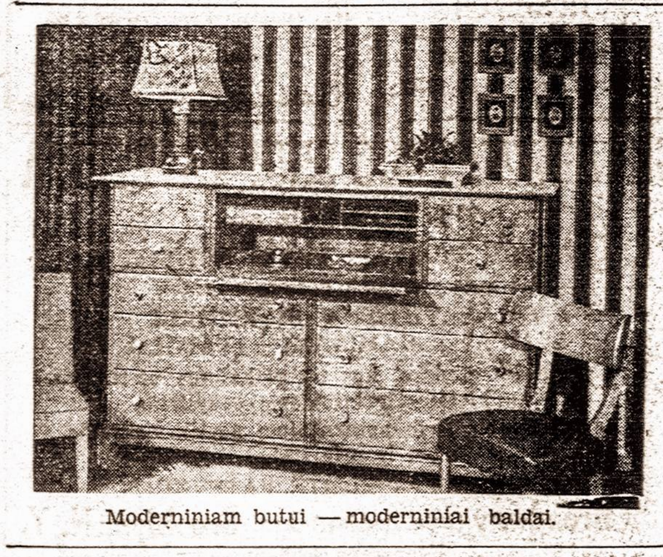

Moderniniam butui — moderniniai baldai.

MARGUTIS

Skaitykite Margutį, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą.

Eina du kartu į mėnesį.

KAINA METAMS $2.00.

Prisiųskite 10 centų pašto ženklais, gausite vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION

TURTAS $15,000,000.00 — ATSARGOS FONDAS $1,200,000.00

GALITE TAUPYTI PER PAŠTĄ

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

4193 ARCHER AVE. CHICAGO, ILL.

Office hours daily: 9 A. M. to 4 P. M. — Wednesdays: 9. A. M. to 12 P. M. — Thursdays: 9 A. M. to 8 P. M.

Telefonas VIRginia 1141

Moterų Pasaulis

Kai jauna motina šypsosi drauge su pavasario gamta...

LAIŠKAS MOTINAI

Patarimai tokie ir linkėjimai
Mano buičiai kaip saldūs lašai.
Taip, gyvenimas — trumpas viešėjimas,
Daugiaveiksmė drama, kaip rašai.

Nebijok, aš nežūsiu nenaudėliu,
Tapęs Tavo kančių žmogumi.
Kam tiek sielvarto širdžiai ir jaudulio,
Kam save Tu į kapą stumi.

Negriuvau aš kulkosvaidžių verčiamas
Nors dėl to Tu lig nūdien stebies,
Nepavergs manęs klubai ir karčiamos,
Ir banknotais nesversiu garbės.

Jei rungtynėms palaiminai gimusį,
Jei užgrūdina dvasią daina,
Tad iš kur mano pajėgos imasi,
Klausinėti, atrodo, gana.

Tu prašai, kad nuo triukšmo ir liūdesio
Aš pabėgčiau prie kūdros varlių,
Ir žadi savo rankom įgudusiom
Man išvirti sveikatos žolių.

Bet jei gluosnius iškirto tvarkytojas,
Jei į upę užarti takai,
Tad ir mano troškimai pakito jau,
Nors iš meilės mažyčių laikai.

Kas jau kartą pasinešė vieškeliu,
Tam paskui atgal nepigu.
Man gyvenimas pateikė ieškinį.
Kitoniškų reikia jėgų.

Kaip dažnai vaiko ašaras liejamas
Tu nubraukdavai žiursto palu.
O dabar be skundų, be murmėjimų
Savo dalią pats vienas kalu.

Nuviliojo akiratis mėlynas,
Naujos gairės nukaišė kelius.
Aš ir taip jau labai pasivėlinau
Pro siauruosius išeit vartelius.

Neparbėgčiau, kaip tad, po komunijos
Žvake nešinas, mažas, trapus.
Tu svajonių nedaug įsikūnijo,
Ir pilių tų renkų tik šapus...

Ką parvežčiau Tau, mano gimdytoja?
Porą tomų sklandžių sakinių..
Ką daugiau gali duoti rašytojas,
Pasiilgęs žmogaus tarp žmonių.

Tavo lūpas bučiuoju išblukusias,
(Nelaimingas, kas tokias praras),
Kreivą slenkstį lušnelės susmukusios
Ir sesutės geltonas kasas.

Tad nelauki klajūno darbymetį,
Nesirūpink sūnaus likimu.
Pats kūrėjas man pareigą primeė,
Dėl kurios amžinai neramu...

S. LAUČIUS

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Biblija, su 379 paveikslais	$2.25
Patarėjas Vyrams ir Moterims apie šeimyniską Gyvenimą bei Lyties Dalykus. Su paveikslais	$2.50
Raginis, Gražios pasakos	35c
Džian Bambos spyčiai ir ar žmogus pareina iš monkės	35c
Dainų Knyga, apie 110 dainų	75c
Ar Popiežius Yra Tikras Vietininkas Kristaus?	$1.50
Laimė ir Planetos	25c
Oficierius ir Kareivis	15c
Naujas Savizrolas, su paveiksl.	50c
Saulės Ritulys, su visų planetų paveikslais	40c
Detroite Lietuvių Byla už Muštynes už Dalinimą Nekatalikiškų Plakatų	35
Gyvenimas Stepuko Raudonosio	35c
Celibatas, arba Nevedusių Kunigų Gyvenimas ir Darbai	30
Duktė Marių, graži apysaka	25
Duktė Gyvena Pūstynėje	25c
Burykla ir Burtininkas	35c
Velniškas Tiltas, Erodas Boba	35c
Raktas, atidaryk slaptybių duris, atrasi savo laimes, turtus ir slaptybes, nuo tavęs paslėptas	75c
Sapnas Marijos Alyvų Kalne	15c
Karvės Nauda ir Sūrių Padarymai	25c
Sapnų Knyga, su paveikslais, apdaryta	$1.25
Kapitonas Velnias, 400 pusl.	$1.25
Istorija Seno ir Naujo Įstatymo, su paveikslais	25c
Paparčio Žiedas, kada ir kur ji galima sučiupti, o kai ji gausi, tai viską ant pasaulio žinosi	20c
Nedoras Žydas, įdomūs skaitymai	35c
Lengvas Būdas Išmokti Anglų kalbos be kito pagelbos	35c
Sveikata, Ligoniam. Aprašo apie 350 įvairių žolių, nuo kokių ligų jos yra ir kur galima gauti	25c
Virėja, knyga apie su 450 visokių gaspadinystės pamokinimų	$1.00
Grigorius, kuris buvo prirakytas ant salos per 17 metų, graži apysaka	25c
Pekla, su paveikslais, parodo kokioj vietoj randasi ir kaip kankina	30c
Stebuklingas Zerkolas	25c
Dvarinė Pana	25c
Keliautojai į Šv. Žemę, Jeruzolimą	25c
Grigo Kalėdos ir Seno Jaunikio Nusiminimai	30c
Trys Užkeiktos Karalaitės	25c
Geri Pamokinimai ir Juokų Velimas	15c
Pinigai Galvažudžiai ir daug juokingų šposų	30c
ŽOLĖS ARBATOS FORMOJE	
Nuo Papučkų ant Burnos ir kitokių odos išbėrimų	$1.25
Nuo Veneriškų ir Vėžio Ligų	$1.25
Aukšto kraujo miltelai 35c, 3 už	$1.00
Nervų ir nuo Sutukimo, po	85c
Inkstų, Kraujo Valytojas, po	60c
Nuo Kosulio, Kokliušo, Dusulio	60c
Vyriškumo Pataisymai	85c
Moterų Mėnesinių Reguliatorius	60c
Vidurių Liuosuotojas	60c
Išvarymui akmenėlių, kad neišlapinti lovoj, po	60c
Nuo užsisenėjusio kataro, Hay Fever	85c
Nuo nemalonaus kvapo	85c
Nuo surūgusio pilvo (heartburn)	85c
Nuo romatiškų sausgėlų	30c
Plaukų augintojas, prašalina pleiskanas	60c
Palangos Trejanka, stambios šaknys	60c
Nuo Cukrinės ligos (Diabetes)	85c
Mostis, nuo vėžio, niežulio, rožės, apdegimų, nubrūžijimų, įsikirtimų ir taip toliau	$2.25

W. ŽUKAITIS
333 Dean St., Spencerport, N. Y.

LIETUVIAI GERBIA SAVO MOTINAS

Lietuviai nuo seniausių laikų yra gerbę motinas. Motina visuomet jiems buvo kažkas šventa, kilnu. Kas įžeisdavo motiną, tas kitų akyse tapdavo menku žmogum. Motinos vardas pasidarė šventas.

Vytautas Didysis savo motiną Birūtę labai gerbė ir mylėjo. Daug ką jis dovanojo savo priešams, tik vieno negalėjo dovanoti: motinos įžeidimo. Po Žalgirio kovos 1410 metais Vytautas, paėmęs į nelaisvę Brandenburgijos komutarą Markvardą Salebachą, nubaudė jį mirtimi už tai, kad jis anksčiau buvo įžeidęs Vytauto motiną.

Labai mylėjo savo motiną ir Vincas Kudirka. Jis jos buvo netekęs dar mažas būdamas, bet jos atminimas Kudirkai paliko gyvas visą gyvenimą. Vėliau, prisiminęs motiną, Kudirka rašė:.. Būdamas dar mažas, atėjus Velykų šeštadieniui, pasirinkdavau gražesnę sąsparą iš lauko ir jos kamputyje, prikaišiojęs į plyšius balanėlių, pritaisydavau lyg lizdą, kuriame ant rytojaus anksti rasdavau marguti. Motina sakydavo, kad tai atnešanti vaikams "Velykų bobutė." Kaip aš norėjau ir taikiausi pamatyti tą gerą bobutę, bet nė syki nesisekė, nors marguti atnešdavo kasmet. Numirė motina — ir daugiau niekad neatlankė manęs "Velykų bobutė," nors lizdelį buvau bandęs pritaisyti. Nuo to laiko nė nemačiau, nė negirdėjau, ar dar kur Lietuvoje laukia vaikai "Velykų bobutės"...

NUOTAIKŲ TURGUS

Sinaijuj, Rumunijoj, kasmet liepos viduryj įvyksta nuotakų turgus. Šimtai į tą turgų atvyksta ištekėti norinčių merginų. Jos atvyksta ne tik su tėvais, bet ir atsiveža žymesnius daiktus iš savo pasogos. Ten pat, greta nuotakos, matyti galvijai, apdarai, baltiniai, baldų pavyzdžiai, namų ir sodnų modeliai, net žemės pavyzdžiai, kad jaunikis galėtų ne tik įvertinti nuotaką, jos tėvus, bet ir tuos turtus, kuriuos atneš jam būsimoji žmona.

M-ME VERA
GROŽIO SALIONAS
Puikiai sutaisome plaukus, duodame pirmos rūšies "permanent wave" ir turime didelį patyrimą plaukų dažyme.
76 John Street, Room 1
BRIDGEPORT, CONN.
Tel. 5-0909

UŽEIGA
Mykolas Petrusevičius, sav.
6914 S. Western Avenue
CHICAGO, ILL.

Kosmetika — šių dienų moters puošimosi dalis. Bet kosmetika, kaipo dabinimosi priemone reikia mokėti naudotis. Šiuo atveju, ši moteris, rodos, abejonių nekelia.

SCHOLES BAKING INC.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y

Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.

Tel.EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Tautiniai šokiai

Gegužės 12 d., Motinų Dienoje, Šv. Jurgio salėje, Newarke, bus J. J. Stuko radijo programos koncertas, kuriame dalyvaus ir jo Rūtos šokėjų grupė — merginos ir vaikinai — Lilijos Stilsonaitės - Antanavičienės vadovaujama. Grupė šoks naujus šokius: Mikita ir Ausim abrūsus.

Gegužės 18 d. ta pati lietuvių šokėjų grupė šoks tautinius šokius Hunter Callege salėje, kur dalyvaus ir Jungtinių Tautų Saugumą Tarybos nariai. Be to, L. Stilsonaitės - Antanavičienės vadovaujama šokėjų grupė dalyvaus gegužės 19 d. Newark, kur įvyks I Am American Diena.

Skaito SLA balsus

Praeitą pirmadienį SLA Pild. Tarybos rinkimų balsų skaitymo komisija pradėjo savo darbą. Komisija sudaro St. Gegužis iš Mahanoy City, kun. Valadka iš Scrantono ir V. Tysliavienė iš New Yorko.

SLA balsavimo rezultatai dar nežinomi, bet manoma, kad rinkimus yra laimėję visi senieji P. Tarybos nariai, įskaitant ir J. Maceiną iš Pittston, Pa.

New Jersey lietuvių seimas

Yra kviečiamas New Jersey lietuvių organizacijų suvažiavimas šių metų gegužės 14 d., 8 val. Šv. Jurgio Draugijos salėje, 180-2 New York Ave., Newark, N. J. organizacijų centrui sudaryti.

Visos organizacijos, pritariančios Lietuvos laisvinimo akcijai, yra prašomos atsiųsti po du atstovus. Organizacijos dėl laiko stokos negalėdamos suspėti atstovus išrinkti, patys valdybos pirmininkai yra prašomi dalyvauti arba kitus savo vietoje paskirti.

Organizacijos, kurių adresus turėjome yra pakviestos laiškais. Tačiau laiškų negavusios organizacijos, prašomos laikyti kvietimu šį pranešimą.

Šiuo reikalu įvykęs suvažiavimas balandžio 30 d. Kearny, N. J., kuriame dalyvavo 21 organizacija su 40 atstovų, yra išrinkusi komisiją - kalbamam suvažiavimui kviesti. Komisiją sudaro sekanti atstovai:

Adv. C. F. Paulauskas iš Kearny, N. J., adv. Jonas E. Bray, iš Bayonne, N. J., Juozas Jakubavičius, iš Paterson, N. J., ir A. S. Trečiokas iš Newarko.

Grįžo iš kariuomenės

Neseniai iš karinės tarnybos grįžo vienybietis Juozas Antanavičius. Jis buvo užėjęs apsilankyti ir Vienybės įstaigoje.

Susirinkimas

Šį penktadienio vakarą įvyks Tautininkų Klubo susirinkimas. Visi nariai prašomi dalyvauti.

T. Kl. valdyba

Talkos Baltijos universitetui

Lietuvių Spaudos Klubas paskutiniame savo susirinkime antrą kartą iš eilės svarstė Baltijos universiteto klausimą. Išklausę kelių BALF štabo narių pranešimus šiuo reikalu, buvo vienbalsiai nutarta šią mokslo įstaigą kaip galint remti.

Baltijos universitetas buvo UNRRA įsteigtas, su britų okupacinės valdybos leidimu, duoti progos iš Pabaltijo studentams tęsti ir baigti savo studijas. Iš viso jau užsiregistravę yra apie 2000 studentų ir apie 150 profesorių. Jiems reikia mokslo knygų, mokslinių žurnalų, įvairių laboratorinių įrengimų ir daugelio kitų reikmenų. Visa tai galima gauti tik iš Amerikos, nes karo metu Europos bibliotekos ir knygynai buvo sunaikinti o UNRRA tam reikalui negali skirti lėšų. Baltijos universiteto ateitis priklauso nuo Amerikos prietelių dosnumo.

Taigi, LSK kviečia visuomenę į šį kultūrinį darbą ir prašo talkos. Visos tautinio pobūdžio organizacijos yra prašomos rengti parengimus, kurių pelnas būtų skiriamas Baltijos universiteto naudai. Aukoti prašomi ir pavieniai — kiekvienas doleris yra reikalingas.

Aukas ir laiškus prašome siųsti: United Lithuanian Relief Fund, 19 W. 44th St., New York N. Y.

Lankėsi New Yorke

Šią savaitę New Yorke lankėsi SLA prezidentas W. F. Laukaitis iš Baltimorės ir dr. Montvidas iš Chicagos. Juodu turėjo svarbių reikalų SLA centre.

Vardadienio minėjimas

Šį šeštadienio vakarą, Tautininkų Klube, 337 Union Ave. įvyksta vardadienio puota pagerbimui T Klubo narių Stasių Klubo nariai ir rėmėjai prašomi dalyvauti.

Gegužės pirmoji laiminga diena Jurgėlų šeimai

Gegužės pirmoji tikrai buvo laiminga ir maloni diena adv. Kosto Jurgelos šeimai. Ta ypatingą dieną jo žmonai Elenai gimė graži dukrelė, kuriai duota net trys vardai: Elena Aldona May — pastarasis gegužės pirmajai atminti. Motina, duktė ir, žinoma, tėvas gerai jaučiasi. Dabar Jurgėlai turi ne tik sūnų, bet ir dukterį.

Mirė

Iš Lietuvos atėjo pranešimas, kad Ylakių miestely mirė žinomų biznierių Vaitelių motina. Pamaldos už velionę bus šv. Jurgio bažnyčioje, gegužės 18 d., 9 val. ryte.

Raudonojo Kryžiaus pagalba nelaimėje

Nors tvanai pavasario metu — paprasčiausias pavojus žmonėms ir jų turtui ,bet nelaimingas atsitikimas gali bet kada įvykti. Įgriuvimai kasyklose gali užmušti daug žmonių, eksplozija fabrike gali šimtus darbininkų sužeisti. Kada tokios nelaimės įvyksta, Raudonasis Kryžius, kuris praeitas metais padėjo 266,000 žmonių, net 270 nelaimėse, teikia skubią sėkmingą pagalbą.

Kiekviename apskrityje yra Amerikos Raudonojo Kryžiaus skyrius ir kai tik kokia nelaimė ištinka, kiekvienas Raud. donojo Kryžiaus darbininkas pasiryžęs tuoj stoti į darbą. Jie žino, kur ir kaip pradėti darbą, kaip gauti ir išdalinti drabužius ir maistą. Ir jie žino, kur kreiptis, kad gavus kuogreičiausią paramą.

Raud. Kryžiaus nelaimių pašalpos darbas vis tęsiasi. Kuriems žmonėms reikia tik maisto, drabužių, ar laikinos apsistojimo vietos, bet kai namai sunaikinti, vyrai serga, moterys be pagalbos, tada Raud. Kryžiaus darbas tęsiasi ilgą laiką.

Reikia tik atsiminti Pinaville, Ky., ekspliozią 1945 m.

Kartais Raud. Kryžius turi rūpintis pašalpa mėnesius ir net metus. Ypač kai žmogus rimtai sužeistas ir iš naujo turi išmokti naujo užsiėmimo arba profesijos. Ir kai visi šeimos pinigai išsibaigia ir ji negauna kitokios pagalbos, Raudonasis Kryžius parūpina namus, ūkius mašineriją ir t. t.

Raud. Kryžius tuoj žino, kur pagalba yra reikalinga. Bet kuriems pagalba tuoj nesiūloma, turi patys kreiptis prie arčiausio Raud. Kryžiaus skyriaus.

IEŠKAU savo pusbrolio Antano Treigio, seniau gyvenančio Shenandaoh, Pa. Žinantieji apie jį, maloniai prašomi pranešti šiuo adresu: A. Treigis, 135-28 233rd St., Rosedale, L. I., N. Y.

PARDUODAMA pigiai įrankiai knygoms įrišti arba apdaryti. Gera proga išmokti įrišti knygos, kurios (su paveikslais) išaiškinama knygų įrišimo darbo paslaptys. Parduodama dėl senatvės priežasties. Kreiptis: W. Lutkus, 3615 Madison St., Lansing, Ill.

REIKALINGAS dženitorius apartmentų namui su geru butu ir alga. Kreipkitės pirmadiedieniais nuo 6 iki 7 v. vak. šiuo adresu: 432 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

CLEMENT A. VOKETA
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

IEŠKOMI

Agarodovai Jonas ir Marija (Minderytė) ir jų sūnus Mykolas, iš Ukmergės apskr. Gyveno Chicagoje.

Ambrąsai, Jonas ir Antanas, gyveno Bostone.

Arlauškienė — Butvilaitė, Marijona, gyvena Chicagoje.

Armonas, Jonas, sūnus Alekso, iš Biržų aps., gyvena New Yorke.

Ašmonaitė, Agota, duktė Kasparo, iš Tauragės. Gyvena Chicagoje.

Auksoraitytė, Agota.

Austrevičius, Petras.

Bagdonas, Balys, gyveno Chicagoje.

Bagdonienė - Kleizaitė, Magdė, ir jos vaikai.

Balčiunas, Povilas, sūnus Petro.

Banis Jurgis.

Bartašius, Jonas, ūkininkas Philadelphia apylinkėje.

Bartkus, Adolfas, ir jo sūnūs Albertas ir Edvardas. Gyveno Chicagoje.

Benediktienė - Stačkauskaitė Julė ir Pranė, gyvena Chicagoj ar Philadelphijoj.

Bieliauskienė, Salomėja, gyvena Chicagoje.

Brazauskas, Stasys ir Vytautas. 1938 metais gyveno Brooklyne.

Bražinskaitė, Marijona ir Karolina, gyvena Sam Camgurg (?) mieste prie New Yorko.

Bražinskas, Jonas, iš Alytaus apskr.

Bučienė - Ilevičiūtė, Stasė, gyvena Chicagoje.

Budrevičius Danielius, gyvena Chicagoje.

Budrienė - Šimanskaitė Filomena. Gyveno Racine, Wis.

Budrytė, Zofija, gyvena Chicagoje.

Budrionis, Pranas, iš Utenos, gyvena Cleveland, Ohio.

Bukiai, Kazys ir Petras, sūnūs Augustino.

Bulata, Mateušas. Kriaučius, gyveno Chicagoje.

Bulota, Antanas, gyveno Chicagoje.

Černiauskas, Juozas. Gyveno New Yorke.

Čiognys, Motiejus, gyvena Massachusetts valstybėje.

Siplijauskas, Vincas, iš Marijampolės apskr., gyvena New Yorke.

Dacevičius, Vytautas, gyvena Philadelphijoje.

Davilis Petras.

Dajoras, Mykolas, gyv. Pittsburghe.

Darvinskaitė, Ona, gyvena Chicagoje.

Degutienė, Ona.

Dovydaitis, Julius, sūnus Jono, gyvena Chicagoje.

Dudutis, Juzefa, iš Alytaus apskr., gyvena Lynn, Mass.

Flower (Kvietkauskas), Jurgis, gyvena Los Angeles, Calif.

Galinauskas, Kazys, sūnus Ignaco, gyvena Bostone.

Giedraitis, Antanas, gyvena Chicagoje.

Godvaiša, Juozas ir Cezaris.

Grigalaitis, Pranas, gyvena Chicagoje.

Greičaitis, Simas, gyv. Brooklyne.

Gudavičienė - Rudaitytė Ona duktė Simono ir Onos, gyvena New Yorke.

Gudonis Domininkas, turėjo mėsos krautuvę Chicagoje.

Jakštytės, Marija ir Natalija.

Jankevičius, Petras, gyveno Kenosha, Wis.

Kinderis Jurgis.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate of Lithuania,
30 N. La Salle St., Chicago,

Ieškomi du partneriai

Siuvėjų dirbtuvei reikalingi du partneriai. Biznis gerai išdirbtas, su visomis mašinomis ir kitais reikalingais įstaisymais.

Skubiai reikalingi trys patyrę operatoriai bendram darbui. Alga $65.00 į savaitę. Geros sąlygos ir ateitis.

GENERAL CLOTHING CO.
160 Roebling Street,
Broklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui
su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 19166 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 954 — Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
PETER DELL ELBA
954 — Broadway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1519 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1707 Sheepshead Bay Rd., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN FREEZA
1707 Sheepshead Bay Rd., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8819 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 328 Union Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANTHONY ROGERS
328 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1746 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1221 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARCELLA V. HESTERBERG
1221 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1714 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3521 Quentin Road, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARGARET M. HAMILL
3521 Quentin Rd., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1691 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4416 — 4th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
VINCENT JOHN DALTON
4416 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5085 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 229 Smith Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
NICK TORTORELLO
229 Smith St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1808 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 104B-106 Meserole Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN HENRY JORDON
Tim's Tavern
104B-106 Meserole Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5068 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 554 DeKalb Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
KNOSEK RESTAURANT, INC.
554 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1924 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 787 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SALVATORE ABBRACIAMENTO
787 Liberty Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1703 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 654 Jamaica Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
EDWARD DOERR
654 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1493 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 917 DeKalb Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PAUL KATZ
917 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1680 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 537 — 86th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
EDWARD H. SAUNDERS
537 — 86th St., Brooklyn, N. Y.

Reikalingas siuvėjas

Didelei vyriškų rūbų siuvyklai reikalingas siuvėjas, mokantis visus rankų darbus ir galintis dirbti visoje siuvykloje rankų darbus, būti generaliniu siuvėju Šis darbas labai gerai apmokamas ir yra pastovus, nuolatinis. Kreipkitės—

PETRAS ATKOČAITIS IR SŪNUS
456 Johnson Aveenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-0320

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.,
Šventadieniais susitarus

BROADWAY FOOD SHOP CAFETERIA
JOE. WITOWICH, sav.
Geriausia valgykla visoje apylinkėje
Pas mus gaunama geriausia sriuba
STEIKAI, VIŠTIENA IR KITOKIE
ŠVARIAI GAMINAMI VALGIAI
Mes paruošiame viską, kas tik reikalinga vestuvėms, bankietams ir kitokiems pokyliams
Mes suteikiame savo patarnavimą ne tik virtuvėje, bet ir prie stalų
KREIPKITĖS — BŪSITE PATENKINTI.
139 Broadway (prie Bedford Ave.) Brooklyn, N. Y.
Evergreen 4-9505

DUCHESS CAFE
BROLIŲ KLIMŲ KAVINĖ
VIENA IŠ PUIKIAUSIŲ PAJŪRYJE
51 E. Park Ave., Long Beach, N. Y.
Įvairiausios ir geriausios rūšies gėrimai ir maistas
Kiekvieną vakarą šokiai
grojant geram orkestrui.
Tel.: Long Beach 820.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

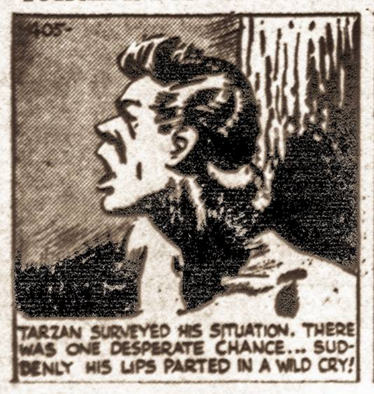

Tarzanas gerai suprato savo padėtį. Jis žinojo, kad progos išsigelbėti iš šios nelaimės nėra. Bet... staiga jis sugalvojo dar vieną desperatišką būdą. Staiga iš jo burnos išsiveržė laukinis pagalbos šauksmas.

Butavai, džiunglių kovotojai, pamanė, kad tai yra žmogaus baimės šauksmas. Bet jie ir šį kartą nesuprato Tarzano. Dabar jis skubiai šaukėsi bezdžionių pagalbos. Tarzanas žinojo, kad bezdžionė yra netoli.

Staiga tolumoje vieną bezdžionių veislę, su kuria Tarzanas seniai jokių reikalų neturėjo, pasiekė neaiškus pagalbos šauksmas. Bezdžionės lyg sujudo ir apsidairė aplink. Nė viena iš jų, rodos nebuvo dingusi.

"Tai kitos veislės pagalbos šauksmas," viena bezdžionė sau po nosim sumurmėjo." "Tegu tos pačios veislės bezdžionės ir atsiliepia." Mat, Tarzanas šaukė tik vienos veislės bezdžionėms suprantamu šauksmu.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569